

Ἡ μόνη! ἡ μόνη! ἀκούς!

Γιατί τάχατις νὰ εἶναι τόσο ἀνήξεραι οἱ γυναῖκες; Ἐμεῖς ἀμέσως, μὲ μιᾶς ἀγαποῦμε, σὺν τὴν ἀστραπὴν ποῦ σὲ καίει πρὶν ἀκόμη νὰ σ' ἀγγίξῃ. Ἐκείνες, καιρὸς τις χρειάζεται, καιρὸς! Εἶναι σὺν τὰ λουλούδια ἢ ἀρχοντιά τους ἀγάλια ἀγάλια· θέλουν ὦρα νὰ ξανοῦναι.

Νανουρίσματα καὶ τραγοῦδια, χάδια μέλι γεμάτα, λόγια, γλυκὰ λόγια, τί ἤθελε; νὰ τῆς τὸ δώσω! Νὰ τὴν προσέχω σὺν παιδί μου ὅτι ζητήσῃ, νὰ τῆς τὸ φέρω. Λέλα, τί προστάξεις; Λέλα, θεὸς νὰ φύγω; Λέλα, θεὸς νὰ πέσω κατὰ γῆς καὶ γονατισμένος μέρες ἀλάκρας νὰ σὲ προσκυνῶ σὺν εἰκόνα; Εἶναι σὺν τρεμουλιαστὸ πολλακί ἢ γυναῖκα. Μὴν πᾶς καὶ τὴν ξαφνιάσῃς. Πρέπει μάνα τῆς νὰ γίνῃς, νὰ τῆς μιλήσῃς σιγὰ κρυφά, νὰ τῆς μάθῃς ἐσὺ τὰ μυστήρια τοῦ κόσμου καὶ τῆς ψυχῆς.

Ἄχ! δὲ λέω νὰ μ' ἀγαπήσῃ ἄς διῆ μόνο πόσο τὴν ἀγαπῶ!

Καὶ πῶς δὲν τὸ βλεπε, πῶς δὲν τὸ καταλάβαινε ποῦ μιὰ φλόγα εἶταν ἀναμμένη στὰ στήθια μου μέσα; Δὲν τὸννοῖωθε; Δὲν τὸννοῖωθε μήτε κείνη μήτε κανένας ἄλλος. Κάθισε τώρα μέσα στὸ μυαλό μου καὶ δὲ βγαίνει πιά καὶ βῆμα δὲν κάμνει ποῦ νὰ μὴν τὴ διῶ. Ἦσυχα καὶ γλυκαῖα σὺν τὸ καλοκαίρι, μὲ τὸ μαλακό τῆς τὸ χαμογέλιο, μὲ τὰ μικρά τῆς τὰ ποδαράκια, πῆγαινε κ' ἔρχονταν ἡ Λέλα μέσα στὸ σπίτι. Ἐστρεψε ἀπάνω στὸ Σταβροδρόμι μὲ τὴν Ἑλένη, ἔκαμνε βίζιτες μὲ τὴν Ἑλένη, τὴ συντρόφευε παντοῦ, ἐπαίξε πιάνο μαζί τῆς, μελετοῦσε μαζί τῆς, μιλοῦσε, χωράταβε, σὺ νὰ μὴν ἤξερε τίποτις. Καμώνονταν καὶ τότες ἢ ὄχι; Κάπου κάπου συλλογισμένη τὴν ἔβρισκες καὶ κάθονταν.

Ὅλα τᾶχω παρατηρημένα.

Τί συλλογιοῦνταν; Ἀπὸ τὸ πρόσωπό τῆς ἔφεγγε μιὰ χαρά, μιὰ χαρὰ σιγανή, μιὰ ἡμερῆ, ξένοιαστη χαρὰ ἐμένα βέβαια δὲ συλλογιοῦνταν. Πῶς μπορούτε νὰ μὲ συλλογιέται καὶ νὰ κάθεται ἀτάραχη, μὲ τόση καλοσύνη στὰ μάτια; Ἀπάθεια, ἀπάθεια καὶ ἀπονία, ἐκεῖ ποῦ βασανίζουσαν καὶ πονοῦσα. Μὲ τὰ εἰκοσι τῆς τὰ χρόνια, ἐμοιάζε ἀκόμη παιδί, τρεπερὸ εἰκοσι χρονῶ παιδάκι καὶ σὺ μεγαλητέρη τῆς φαίνονταν ἡ Ἑλένη. Ἡ Λέλα βάσανα δὲν εἶχε, ἡ Λέλα δὲν πονοῦσε, δὲν τῆς ἐμελλε γιὰ τίποτις ἐκείνη, καὶ στὸ τραπέζι, κάθε μέρα, ἡ Ἑλένη ἀντίκρου στὸν πατέρα, ἐγὼ ἀντίκρου τῆς Λέλας, τὴν κοίταζα κ' ἡ καρδιά μου πετοῦσε νὰ μὴν μέσα στὴν καρδιά τῆς. Πῶς τὴν ἀγαποῦσα! Κορμί καὶ ψυχὴ. Δικὴ μου καὶ κανενὸς ἄλλου. Θὰ τὸ μάθῃ. Δὲν ἀγάπησε ὅποιος πάντα δὲν ἀγαπᾷ.

Ἐσένα μόνη, τᾶκουσε, Λέλα; τᾶκούς!

Γίνεται τουλάχιστο νὰ μὴ μὲ λυπηθῇ; Νὰ μὲ λυπηθῇ; Ὅχι. Νὰ μ' ἀγαπήσῃ. Σὰ φωτιά τρι-

γύρω τῆς ἀνέβαινε ἡ ἀγάπη ἡ δική μου. Ἐπρεπε νὰ τὴν κάψῃ. Εἶχε καρδιά ἢ δὲν εἶχε, εἶταν προμένο ἢ φλόγα ἀπὸ τὴν ἀγγίξῃ, γιατί ἀγάπη τέτοια δὲ στάθηκε στὸν κόσμο ποτὲς καὶ ποῦς μπορεῖ νὰ ξεφύγῃ, ὅταν ἀγαπᾷς μὲ τόση ζάλη, μὲ τόση ὄρμη;

Εἶταν ἀδύνατο ἡ Λέλα νὰ μείνῃ ἀδιάφορη καὶ κρύα, νὰ περπατῇ μὲ τὸ μαλακό τῆς τὸ χαμογέλιο καὶ ὅταν τὴν ἀντάμωνα, ἦσυχα νὰ διαβαίνῃ καὶ μόλις νὰ μὲ βλέπῃ. Καὶ τὸν πάγο καὶ τοὺς βράχους ἀπτοῦς ἐδῶ θὰ τοὺς διῆς νὰ κορώσουν, ἄμα τοὺς βάλῃς σπιθα παρμένη ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὴν καρδιά σου.

Ὅλα τᾶχω παρατηρημένα.

Ἔτσι μόνο, γιὰ τοῦτο μοναχὰ τὸ λόγο, μὲ μιᾶς κατάλαβε ἡ Λέλα.

Πὲς το, πῶς μου, σὺν ποῦ το εἶπες ἐκείνη τὴ νύχτα, πὲς το, Λέλα, νὰ τὸ ξανακούσω. Ὅχι! μάρμαρο δὲν εἶταν τὴν ψυχὴ τῆς, ἄκουσα τὴν ψυχὴ τῆς ποῦ μὲ μιλοῦσε. Κατέβαινα τὴ σκάλα στὰ σκοτεινὰ κρέμουνταν τὸ λυγναράκι μισοσβησμένο στὸ ταξάνι. — Καὶ νὰ πάλαι ποῦ τίποτις δὲ βλέπω. Σκότος, πάντα τὸ σκότος ποῦ μὲ τυφλώνει. — Ἡ Λέλα! Βλέπω ἄξαφνα τὴ Λέλα ποῦ πηγαίνει ἀπάνω στὴν κάμερῆ τῆς. Βρέθηκα πλάγι τῆς, κοντὰ κοντὰ, καὶ σὺ μισοπεθαμμένος ψιθύρισα, ποῦ μόλις μπορούσε νὰ τὸ πάρῃ τάρτι τῆς.

«Λέλα, εἶσαι σὺ;»

« — Ναί! » γυρνᾷ καὶ μὲ λέει. Τὴ φωνὴ τῆς δὲ θὰ τὴν ξεχάσω στὴ ζωὴ μου. Ἡ φωνὴ τῆς! Ἄκουσε, ἄγγελο νὰ λαλή καὶ μὲ μιὰ λέξη νὰπαντήσῃ. «Ναί! ναί! τὸ εἶδα, τὸ ξέρω μὴ γυρέθῃς ἄλλο νὰ σὲ πῶ.»

Πᾶει νὰ φύγῃ καὶ σκοιντάρτει τὸ μικρὸ τῆς τὸ ποδαράκι· κοντέβει νὰ πέσῃ, τὴ βαστῶ. Μὲ καίει ἀκόμη τὸ περὶ τῆς.

« — Λέλα, δὲν ἐπαθες τίποτις; Λέλα μου, πὲς το.»

« — Ὅχι! ὄχι! Εἶναι ἀργά.»

« — Καλὴ νύχτα! καλὴ νύχτα! Λέλα, ὕπνο καλὸ. Κοιμήσου καλὰ.»

« — Καλὴ νύχτα! » Καὶ γίνεται ἄφαντο τὸ παιδί μου.

Εἶδες νύχτα καλὴ; Βαρειὸς οἱ ὦρες καὶ κόμακα οἱ λογισμοί.

Θὰ θελήσῃ; δὲ θὰ θελήσῃ; Πῶς νὰ τῆς τὸ πῶ; Καὶ μπορῶ νὰ τῆς πῶ τίποτις; Ἐγὼ δικαίωμα; Ἰσως τρώμαξε κ' ἔστρεψε ἡ φωνὴ τῆς. Τὸ φαντάστακα πῶς γυναῖκα μου θὰ γίνῃ. Ὅχι; δὲ θὰ θελήσῃ.

Μ' ἐπικσε φίλος. Ἀπὸ τὴν ξενιτιά ποῦ μὰς ἔρθε, κάτω στὴν πατρίδα τῆς, ἐκεῖ κάτω στὴ Δύση, ἴσως ἔταξε τίποτις κανενός, σὺ γυρίσῃ πάλαι πίσω. Κάτι θὰ μὲ κρόφτην εἶνε ἀδύνατο μὲ τὴν ὁμορφιά τῆς νὰ μὴν τὴν ἀγάπησε ὅποιος τὴν

εἶδε. Γιὰ τοῦτο κάμνει πρῶτα τὴν ἀδιάφορη καὶ παίζει καὶ γελᾷ· γιὰ τοῦτο μόλις μιὰ λέξη ξέρει νὰ μὲ πῇ, ἐκεῖ ποῦ ἡ ἀγάπη μὲ τρελλαίνει. Γιὰ τοῦτο κάθεται ὦρες καὶ συλλογιέται.

Ὅλα τᾶχω παρατηρημένα.

Ἄν εἶναι ἀλήθεια, νὰ μὲ τὸ πῇ παστρικά. Δὲν ἔχω δίκιο; Νὰ μὲ τὸ πῇ ὁρθὰ κορτὰ καὶ κάνω ὄρο ποῦ τραβοῦμαι καὶ φέβγω. Δὲ μὲ βλέπει πιά. Κάλλια τὴ δική μου τὴ ζωὴ παρὰ τὴ ζωὴ τῆς δικῆ τῆς νὰ χαλάσω. Θὰ φύγω, θὰ φύγω. Καὶ μπορῶ;

Καλὴ νύχτα! καλὴ νύχτα!

Δὲ γίνεται ἔτσι νὰ τυρανιοῦμαι. Μ' ἐπνιξε ἀπὸ τὴν καταχνιά. Φτάνει, φτάνει.

Γλύτωσα· ὁ τοῖχος τρυπᾷ, φαίνεται ὁ οὐρανός. Στὸ περιθῆλι μὰς ἐκεῖ κάτω. Στὸ περιθῆλι μὰς εἶναι πίσω σικιὲς καὶ πλατάνοι. Μὰ ἔχει μιὰ πόρτα δεξιὰ ἢ μπαξέες, μιὰ πόρτα ποῦ βγαίνει πλάγι στὸ δρόμο, στὸ δρόμο δεξιὰ μεριά, μιὰ πόρτα μικρὴ, καταραμένη. Ἄνοιξα καὶ μπῆκα τότες ἐγὼ εἶναι ἴσκιος καὶ δροσιὰ στὸ περιθῆλι μὰς πίσω. Τί ἀγαθὸ ποῦ εἶναι τὸ περιθῆλι! Τί καλοσύνη ποῦ τὴν ἔχει ἡ ἀσπὴ! γλυκοχαράζει γιὰ νὰ χαίρεται ὁ κόσμος. Τὸ πρῶτὸ εἶναι ἄπειρο τὸ φῶς, τὸ πρῶτὸ γαμίζει ὁ οὐρανὸς χαμογέλιο, βάζει ροῦχα καινούρια καὶ γιορτάζουν τὰ περιθῆλια. Λέλα, κάθου μὴ σκαωθῇς. Μείνε, μείνε ἄκουμπισμένο στὴ σικιὰ ποῦ σὲ σκεπάζει, ὁλόγυρσὸ μου κεφαλάκι. Τὰ φίλλα κοινοῦνται ἀγάλια ἀγάλια καὶ σὲ λέν καλημέρα. Τί ὦραξί ποῦ εἶσαι! Τρέμει ἡ καρδιά μου ποῦ θὰ ἔρχισῃ. Ἀκούς τί σὲ λέω ψιθυριστὰ, χαμηλά, ντροπαλά, ἀγάλια ἀγάλια σὺν τὰ δέντρα ποῦ σὲ μιλοῦνε; Σὲ χαδέβει ἡ φῶση ὅλη κ' ἡ φωνὴ μου σὲ χαδέβει.

« — Λέλα, μὴ σὲ φανῇ ξένο τὸ ρώτημά μου. Λέλα, πὲς το, σὲ παρακαλῶ. Τί σὲ πειράζει νὰ μὲ τὸ πῇς; Ἰσως ἄρρησε ἐκεῖ κάτω στὴν πατρίδα κανένα φίλο—ἴσως κανέναν ποῦ ἀγαπᾷς;»

« — Ὅχι, μὲ κάμνει σιγὰ, πουθενὰ δὲν ἔχω φίλο.»

Καὶ τῆς ἐπικσε τὸ χέρι καὶ μὲ φάνηκε πῶς ὁ κόσμος εἶτανε δικός μου.

Κομματάκια! κομματάκια! κομματάκια!

Ὅχι! ὄχι! Δὲ θέλω ἀκόμη· ἔπρεπε πάντα νὰ συλλογιόμην τὸ περιθῆλι μὲ τὴν χαρὰ του. Μ' ἔρχεται ἡσυχία ὅταν τὸ θυμοῦμαι. Ἀλήθεια ποῦ ἔφεγγε τότες πολὺ! Ὁ ἥλιος μὲ τᾶίξε φῶς. Διψοῦσα καὶ τότεν ἡ ψυχὴ μου. Τί παραδόξα, τί δικυαντόλαμπα μάτια ποῦ τὰ εἶχε ἡ Λέλα! Στὰ μάτια τῆς μέσα εἶταν ἀγῆτα κρυμμένα ἄνοιγε τὰ βλέφαρά τῆς κ' ἡ νύχτα σπιθοβολοῦσε. Τί καλὰ ποῦ ἤξερε νὰ μὲ μαγέψῃ! Ποῦ τᾶβουσε τὰ γλυκὰ, τὰ χαριτωμένα, τὰ οὐρανόφωτα λό-

για ποῦ μ' ἔλεγε; Τί ἀπλά, τί ἄκακα ποῦ μιλοῦσε! Δὲ θὰ ξαναζήσω ἄλλη τέτοια χρονιά.

« — Μὴ σὲ μέλη, μὴν τυρανιοῦσαι, Καρλῆ. Εἶναι πῶς φρόνιμο, πῶς σωστὸ νὰ μὴν τὸ ποῦμε κανενός. Μὴ βιάζεσαι, Καρλῆ μου. Ξέρω πῶς δὲν εἶμαι γιὰ σένα. Δὲ γίνεται, τὸ ξέρω. Μὴν πῆς ὄχι, Καρλῆ. Ἡ κακομοιρη ἐγὼ! τί ἀξίζω νὰ μὲ πάρῃς γυναῖκα; Ὁ πατέρας σου δὲ θὰ θελήσῃ ποτὲς καὶ ντρέπομαι μόνο νὰ τὸ βάλῃ ὁ νοῦς μου, πῶς μπορεῖ νὰ μάθῃ τέτοιο πρᾶμα. Ξέχασες πῶς εἶμαι φτωχοκόριτσο καὶ ξένο, πῶς μ' ἔφεραν ἐδῶ γιὰ νὰ συντροφεῖω τὴν Ἑλένη, νὰ κάθουμαι μαζί τῆς; Ἐχομε καιρό. Βλέπουμε κατόπι. Ἄν τὸ πῆς, θὰ μὰς χωρίσουν καὶ μ' ἀρῆσει τόσο νὰ μιλήσῃ καὶ νὰ σὲ κοιτάξω. Ἰσως πάλαι φταίω γὼ ποῦ σ' ἄκουσα ἐκεῖνο τὸ βράδυ, ποῦ ἀποκρίθηκα ναί. Τί νὰ κάμω; Ἄχ! δὲν ξέρεις μὲ φαίνονταν τόσο παράξενο! Δὲ φαντάζουσαν πῶς θὰ μ' ἀγαπήσῃ κανένας. Δὲν μπορούσα νὰ τὸ πιστέψω πῶς θὰ μ' ἀγαπήσῃς ἐσὺ. Ἐσὺ! Κάθουσαν ὦρες καὶ συλλογιόμην. Ἐπειτα, τί νὰ σὲ πῶ; Χωρὶς νὰ τὸ θέλω, χαίρουσαν καὶ γελοῦσα ποῦ τὸ συλλογιόμην. Ἡ ζωὴ μου σὺ νᾶλλαζε μὲ μιᾶς. Ὅχι, Καρλῆ, νὰ μὴν τὸ ποῦμε ἀκόμη κανενός. Τί καλὸ πρᾶμα ποῦ εἶναι νᾶχη κανεὶ ἓνα κρυφὸ καὶ μέσα του νὰ τὸ φυλάῃ. Νὰ εἶσαι ἦσυχος, φίλε μου καλέ. Ἐγὼ δὲ λυποῦμαι. Δὲν τὸ μετανοῖωνω. Ὅτι ἔκαμα, τὸ ἤξερα καὶ τόκαμα. Νὰ βασανίζεσαι ἐσὺ καὶ νὰ σ' ἀφήσω παραπονεμένος; Δὲ μοῦ εἶτανε δυνατὸ. Τὸ ἤθελα καὶ τόκαμα. Δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ μὲ πῇ τίποτις. Εἶναι δική μου δουλειά. Ὅτι ἔχω, πᾶρ το, στὸ δίνω. Ὅχι, δὲ λυποῦμαι. Ἰσως παίζεις ἐσὺ μαζί μου. Μ' ἔχεις τώρα σὺν παιχιδάκι σου, Καρλῆ. Εἶναι δικό σου τὸ παιχιδάκι.»

Κουράστηκα καὶ πιά δὲν μπορῶ. Θὰ πίσω κατὰ γῆς. Θὰ στραλήξω τὰ μάτια, νὰ βλέπω μόνο τὴ Λέλα καὶ νὰ τὴν ἀκούω.

« Δὲν ἔχω φίλο πουθενὰ. » Ναί! Ἀπὸ τὸ μπορεῖς νὰ τὸ πιστέψῃς. Θὰ πῇ πῶς δὲν ἀγαποῦσε ἢ πῶς δὲν ἀγάπησε κανέναν ἐκεῖ κάτω στὸν τόπο τῆς. Μὰ θὰ πῇ ἄραγε πῶς δὲν τὴν ἀγαποῦσε ἢ πῶς δὲν τὴν ἀγάπησε ποτὲς καὶ κανένας; Τί τάχα; Δὲ γύρασε κανέναν νὰ τὴν πάρῃ; Δὲν τῆς εἶπε κανένας τουλάχιστο δυὸ γλυκὰ λόγια; Δὲν ἔρρεσε κανενός; Πῶς γίνεται; Ἀνατράχκε σὲ μιὰ τέτοια πόλη καὶ δὲ βρέθηκε κανεὶς νὰ τῆς κάμῃ ἓνα κομπλιμέντο ἢ λίγη κόρτε ἢ νὰ τὴν κοιτάξῃ καλὰ στὰ μάτια ἢ νὰ τῆς δώσῃ νὰ καταλάβῃ τίποτις ἢ νὰ μὴν ζιππαστῇ ἀπὸ τὴν ὁμορφιά τῆς; Δὲ γίνεται. Μπορεῖ ἐκεῖνη νὰ μὴν ἀγάπησε; πᾶει καλὰ; μὰ νὰ μὴν ἀγαπήθηκε; ἄλλος λόγος. Γιατί τότες δὲ μὲ τὸ

λέει; Ἄφου μὲ κρύφτει μικρά, τιποτένια πράματα, μπορεί νὰ μὲ κρύψῃ μιὰ μέρα καὶ μεγαλήτερα. Το εἶπε ἡ ἴδια τῆς ἀρέσουν τὰ κρυφά. εἶναι καλὸ ποῦμα νῆχη κανεὶς ἕνα κρυφὸ — καὶ νὰ τὸ φυλάξῃ! Μήπως εἶνε κρυφάρα;

Κάτι θὰ τρέχη. Τὸ ξέρω. Καὶ τώρα κάτι θὰ τρέχη. Τὸ βλέπω. Ὅλα τάχω παρατηρημένα. Ἐνα εἶναι βέβαιο, ποῦ τὴν ἀγαπῶ. Τὴν ἀγαπῶ. Ἄφου εἶναι βέβαιο. Εἶναι τὸ μόνο βέβαιο. Νὰ πάρῃς μιὰ ὥρα ἀπὸ τὴ ζωὴ μου, ὅτι ὥρα θέλεις, νὰ τὴν κρύψῃς, νὰ τὴν κάμῃς κομματάκια, κομματάκια, ἀκόμη πὺ μικρὰ κομματάκια, δὲ θὰ βρῆς μιὰ ψίχα κειρὸ ποῦ νὰ μὴν εἶναι καὶ κείνη μέσα πάντα καὶ πάντα ἐκείνηνα συλλογιόμυ. Γιατί καὶ στὸν ὕπνο μου μπῆκε. Πεσεγύθηκε στὴ ζωὴ μου καὶ σὰν τὸ νερὸ παντοῦ μεριά τὴ γεμίζει. Ὅταν εἶναι μακριά, ἄμα δὲν τὴν ἔχω κατὰστηθα μπροστά μου, ἄμα βγῆ, ἄμα καθίση μὲ τὴν Ἐλένη, ἄμα πάη στὸν περὶπατο, ἄμα δὲν τὴ βλέπω, τὸ μάτι μου στὸ κυνήγι καὶ πίσω τῆς ἡ ψυχὴ μου. Ἀπελπισιά καὶ λαχτάρα ὡσπου νὰ τὴν ξαναδῶ. Τί κάμνει; μὲ θυμάται; Καὶ δὲν παίρνω τὴν ἀναπνοή μου. Κι ἀπὸ τὸ πρωτὸ ὡς τὸ βράδυ ὅλο τὸ ἴδιο. Μήπως ἐγὼ γελῶ καὶ χαίρομαι καὶ σεργιανίζω καὶ χωρατέθω; Μπορῶ νὰ πιάσω δουλειά; Μπορῶ τίποτι; νὰ γίωμαι; Μιὰ τρύπα στὸν τοῖχο κι ὅλο νὰ τὴ βλέπω!

Ἐγὼ τὴν ἀγαπῶ. Ἄφου εἶναι βέβαιο. Εἶναι τὸ μόνο βέβαιο. Εἶναι βέβαιο—ἀκόμη πὺ βέβαιο—ἔχει ποῦ δὲ μ' ἀγαπᾷ σὰν ποῦ τὴν ἀγαπῶ, μὰ ποῦ μήτε ξέροι, μήτε κατὰλαθε τὴν ἀγάπη μου ὅλα. Δὲν τὴν ἀκούω πῶς μιλεῖ. Δὲν τὰ ξεχνῶ. «Μὴ σὲ μέλη» καὶ «Νὰ εἶσαι ἡσυχος» καὶ «Μὴ βιάζεσαι» καὶ «Μὴν τυραννέσαι.» Μπορῶ νὰ μὴν τυραννέσωμαι; Ἦσυχ τὴ θέλεις τὴν ἀγάπη καὶ ἀγάπη τὴ λές; Ναί! εἶσαι ἡσυχῃ, εἶσαι φρόνιμη ἐσὺ Ὅρες σὲ προσμένω, καρτερῶ στὸ σπῆτι μονάχος, γυρίζεις κι ὅταν μπορέσω μιὰ στιγμή νὰ σὲ διῶ, μήτε βλέπεις τὰ βάσανά μου. Ξέρω τώρα γιατί μ' ἀγάπησες; γιὰ νὰ μὴ βασανίζομαι, γιὰ νὰ μὴ μ' ἀφήσῃς παραπονεμένω. Με λυπήθηκες δὲ μ' ἀγάπησες. Ἐγὼ θέλω τὴν καρδιά σου. Ἐργεσαι χαρούμενη, χαμογελάς καὶ δὲ μὲ λές. «Καρλῆ, καλέ μου Καρλῆ, μὴν πονῆς καὶ πονῶ σὰν καὶ σένα.» Δὲ νοιώθεις τί εἶναι ἀγάπη κ' ὕστερα μὲ λές πῶς ἔσως παίζω μαζί σου!

Μὴν παίζουμε, παρακαλῶ, μὲ τὴν κοῦκλα. Γιατί σπάνει.

Νὰ μὴ βιάζομαι; Νὰ μὴ θέλω νὰ τὸ μάθῃ ὁ κόσμος ὅλος πῶς εἶσαι δική μου; Νὰ κρύφτομαι, νὰ φοβοῦμαι ἀπὸ τὸ φῶς, νὰ μὴ γυρέθω τὸν ἥλιο; καὶ ποιὸς μπορεί νὰ μὲ πῆ τίποτις; Δὲν εἶμαι τριάντα τεσσάρω χρονῶ ἄντρας; Νὰ γίνῃς ἐσὺ γυναίκα μου καὶ νὰ μὴ χερῆ ἡ γῆς ὅλη; Ποιὸς ἄραγες μπορεί νὰ μὴ χερῆ; Θὰ πειραχτῆ μήπως κανέναν; Γιατί νὰ μὴν τὸ ποῦμε κανέναν;

Εἶναι ζωὴ ἀρετὴ ποῦ τραβῶ; Νὰ χάνομαι γιὰ σένα, κάθε ὥρα νὰ σὲ ζητῶ, νὰ θέλω τὰ μάτια σου καὶ τὴ φωνή σου, ἀπὸ πάνω ὡς κάτω νὰ σὲ λατρεύῃ ἡ ψυχὴ μου, καὶ κοντά μου νὰ μὴν εἶσαι; Δὲν πρέπει λοιπὸ νὰ σ' ἀγαπῶ; Κάτι, κάτι λόγο θάχῃς.

Δὲ θὰ ξανακούσω πάλι τὴ λαλιά τῆς; Ἀγριέδομαι μέσα στὴ μοναξιά. Νὰ τὴν πάλι ποῦ βγῆκε, ποῦ πῆγε ἀπάνω στὸ Σταθροδρόμι, ποῦ μ' ἀφίνει. Λέλα μου, Λέλα, εἶνε μιὰ γλύκα τὸνομά σου. Πότε θὰ σ' ἀρπάξω νὰ φύγω, νὰ πάμε μακριά οἱ δύο μας μαζί; Νὰ ξαπλώσῃ ἀπὸ πάνω μας ὁ οὐρανὸς τὴ γαλανή του τὴ φορεσιά. Δὲν εἶναι, δὲν ὑπάρχει κανένας τόπος πουθενά ποῦ νὰ μὴν πονῆ ἡ καρδιά, ποῦ νὰ νανασάνῃ ἡ ψυχὴ μας, κανένας ἡσυχος, ἀλόφαιδος τόπος, ἡλιολουμένως, ποῦ νὰ μὴ μαρτυροῦμαι; Δὲν ἀθήεται πουθενά, δὲν ἔχει σπῆτι ἡ Ἐρτυχία, νὰ πάμε καὶ μεῖς μιὰ φορὰ νὰ τὴ βοῦμε; Λέλα μου, μὴ μ' ἀφίρης. Μιὰ στιγμή νὰ μὴ σὲ διῶ, χάθηκε ὁ κόσμος.

Καὶ δὲν τὸ νοιώθω, καὶ δὲν τὸ ξέρω ποῦ δὲ μ' ἀγαπᾷ; Ὅταν ἔρχεται καὶ τῆς πιάνω τὸ χέρι, μόλις μὲ σφίγγει τὸ χέρι. Ὅταν τὴν ἀπαντῶ στὴ σκάλα, μιὰ ματιὰ μόλις καὶ φέβγει. Γέρνει στὸ στήθος μου ἀπάνω τὸ χρυσὸ τῆς τὸ κεφαλάκι, ὅταν εἶμαστε μόνοι, ὅταν τὴν ἔχω καὶ τὴ βαστῶ, ὅταν εἶνε στὴν κάμερῆ τῆς. Μὰ ποῦ τὰ φιλιᾷ, τὰ λωλὰ φιλιᾷ ποῦ τῆς δίνω; Μὲ κάθε φιλιὴ μὲ φαίνεται πῶς μπαίνει ἡ ψυχὴ μου μέσα στὴν ψυχὴ τῆς. Μὰ ἡ φλόγα ἡ δική μου δὲν τὴν κείει, δὲν τὴν ἐκαφε ποτὲς σὰν ποῦ μὲ κείει ἐμένω. Λέλα, Λέλα, τρελλανόμωμαι γιὰ σένα καὶ σὲ διψῶ. Τί τραβίσεσαι; Σκιαζέσαι καὶ φέβγεις; Ἐλα πάλι στὸ πλεθρὸ μου. Εἶναι νύχτα, ἐσὺ ποῦ ἀγαπᾷς τὰ κειρὰ, καὶ κανέναν δὲ μὲς βλέπει... Πονῶνα φοβάσαι; Φοβάσαι κανέναν; Καὶ τὴ νύχτα θέλεις νὰ κειρῆς; Ἐμοῦμαι τί μὲ εἶπες. Ἐγὼ τώρα δὲν τὸ ξεχνῶ. «Ἐχομε κειρὸ. Νὰ μὴν τὸ πῆς Κανέναν!» Γιατί, ἂν τὸλεγα, θὰ τὸ μάθαινε Ἐκαίνος!

Σόπα, σόπα! Νὰ μὴν ἀκούσω τὴ φωνή σου. Ἄν ἀκούσω τὴ φωνή σου, μπορεί πάλι νὰ σὲ πιστέψω, καὶ δὲ θέλω. Καὶ δὲν πρέπει νὰ σὲ πιστέψω.

«Τί ἀξίζω, νὰ μὲ πάρῃς γυναίκα;» Ναί! Τί ἀξίζεις; Τώρα τὸ ξέρω τί ἀξίζεις, γιατί τὸ εἶδα. Ποιὸς εἶχε δίκιο; Ὁ Καρλῆς, πάντα ὁ Καρλῆς. Μαζί μου ἢ μὲ κανέναν ἄλλο, τὸ ἴδιο τῆς εἶναι. Ἐκείνη ξέροι τί κάμνει. Ἐκείνη δὲν τῆς κοστίζει τίποτις. Καὶ γιὰ τοῦτο εἶναι κρύα μαζί μου. Μάρμαρο καὶ γιόνια. Νιόνια βουνὸ ποῦ δὲ λιώνει. Κατὰλαθα μὲ μιὰς. Ταγάπησα ἐκεῖνο τὸ γράμμα, γιατί μ' ἔφεξε σὰν τὸ κειρὸ καὶ ξεκαθά-

μισα τὴν ἀλήθεια. Ἀνεβαίνω στὴν κάμερῆ τῆς καὶ τὰ βλέπω. Κομματάκια, κομματάκια χαρτί. Σκόρπια κατὰ γῆς. Ξεσκισμένα ψιλὰ ψιλὰ. Καὶ σκόρφα καὶ τὰ μαζώνω ἕνα ἕνα. Κι ἀπάνω στὸ ἕνα τὴ διάβασα τὴ λέξη «ἀγάπη μου». Καὶ τὸ γράψιμο τὸ γνωρίζω. Κομματάκια, κομματάκια. Τὸ ἕνα μόνο γραμμένο, κάτασπρα καμιά δεκαριά, γιατί τὰ μάθρα τᾶρριζε στὴ φωτιά. Τὴν προσμένω νᾶσθη, νὰ διῶ τί θὰ μὲ πῆ. Ὁλεθρος καὶ χαμός! Κομματάκια, κομματάκια. Ναί! κουρέλια τὴν κάμει τὴ ζωὴ μας.

Νὰ τὴ μάγισσα, νὰ τὴ νεράιδα, τὴν φέφρα, νὰ τὴ σκύλα ποῦ μπαίνει. Καὶ πρὶν ἀνοίξῃ τὸ χέρι, τὴν ἀρπάζω ἀπὸ τὸ χέρι. Ἐδῶ! Ἄμεσως ἐδῶ! Πέσε χάμου καὶ φίλησε πόδι. Παρακάλει νὰ μὴ σὲ σκοτώσω καὶ φώναζε, φώναζε δανατά, νὰ σ' ἀκούσω, ποῦ μὲ γέλασες, ποῦ τὸ σιχαμένο σου τὸ στόμα φερτιές ξαινοῦ καὶ μόνο φερτιές. Ἀπὸ ποῦ ἔργεσαι; Ποῦ κυλιόσους; Πατασθοῦρα! Καὶ τὴν τραβῶ καὶ τῆς σφίγγω τὰ μπράτσα ποῦ τὰ ξεσκίζω μὲ τὰ νύχια μου τὴν πατῶ ἀπάνω στὸ κρεβάτι, τὴν πιάνω ἀπὸ τὸ λαιμὸ. Νὰ τὴ χτυπήσω, νὰ τὴν ἀπατοῖσω, νὰ τὴ στοαγγουλίσω. Κάτι νὰ τῆς κάμω!

«— Τὸ γράμμα! τὸ γράμμα! Ποιανὸ εἶναι τὸ γράμμα;»

Καὶ νὰ πάλι ποῦ μὲ μιλεῖ. Νὰ ποῦ ἀκούω πάλι τὴ φωνή τῆς.

«— Καρλῆ μου, Καρλῆ, μιὰ στιγμή μόνο. Ὅτι θέλεις, νὰ μὲ κάμῃς. Μὰ πρῶτα νὰ σὲ πῶ. Δὲν εἶναι γιὰ μένα τὸ γράμμα. Μὲ τῶρεφαν τὸ πρωτὸ, σήμερα τὸ πρωτὸ. Σὲ φοβοῦμαι. Ὅλα, ὅλα θὰ στὰ ξεγῆσω».

Κι ἀρχινίζει καὶ μ' ἀραδιάζει ἕνα σωρὸ παραμῦθια. Ἡ φωνή τῆς, ἡ γλυκειά τῆς ἡ φωνή! Μὲ τὰ λέει καὶ τὴν πιστέθω. Πῶς νὰ μὴν τὴν πιστέψῃς, ἄμα σὲ μιλήσῃ, ἄμα τὴ διῆς; Δὲν εἶναι δική μου, τώρα ποῦ τὴν ἔχω κοντά μου, τώρα ποῦ τὴ βλέπω; Δὲν εἶναι τὰ λόγια τῆς ζάχαρι καὶ μέλι; Γονατίζω μπροστά τῆς. Χέρια καὶ πόδια τῆς φιλῶ. Λέλα μου, σκότωσέ με νὰ τελειώσω. Διές με ποῦ κλαίω σὰν τὸ παιδί. Δὲν τὸνοιώσες ἀκόμη πόσο σ' ἀγαπῶ; Δὲν τὸ φταῖς ἐσὺ ποῦ πονῶ; τὸ φταῖει ἡ ἀγάπη ποῦ σ' ἔχω. Λέλα μου, νὰ μὲ λυπηθῆς. Ἄρνι σου θὰ γίνω. Κοίταξέ με. Τὰ ματάκια σου, δόσε με τὰ ματάκια σου νὰ τάχω πάντα μαζί μου, πάντα νὰ μ' ἀκολουθοῦν καὶ νὰ φέγγουν. Τότες πιά δὲν τυραννέσωμαι.

«— Ἐπρεπε νὰ σὲ μισήσω, Καρλῆ, καὶ δὲ σὲ μισῶ. Δὲν ξέρω κ' ἡ ἴδια τί μου γίνεται. Εἶμαι ἀκόμη παιδί. Εἶμαι ἄπραχτο παιδί. Ἐσὺ τόσα εἶδες, τόσα ἔμαθες! Ἐσὺ εἶσαι ἄντρας. Ναί! Τὸ κατὰλαθα πῶς δὲν παίζεις μαζί μου. Ἴσως ἔχεις δίκιο ποῦ παραπονεῖσαι. Δὲ θέλεις νὰ γελῶ; Δὲ γελῶ. Δὲ θέλεις νὰ χωρατέθω; Δὲ χωρατέθω».

Μπορῶ ἐγὼ, Καρλῆ μου, νὰ ξέρω τὴν ἀγάπη σὰν καὶ σένα; Ἀκόμη τρέμω ποῦ τὸ θυμοῦμαι. Πῶς μ' ἀρπάζεις! Πῶς μὲ τίναζεις! Μ' ἔδειρες, κόντεψες νὰ μὲ δείρης. Οἱ τρίχες σου ὀδύρθηκες σηκωμένες καὶ φρενικισμένη κάθε ματιὰ σου. Ἐπρεπε νὰ σὲ μισήσω, Καρλῆ, καὶ δὲν μπορῶ νὰ σὲ μισήσω. Δὲν ξέρω τί μου γίνεται. Τὴν ἀγάπη μου θέλεις; Ὅσο μ' ἀγαπᾷς, σ' ἀγαπῶ καὶ γὼ τώρα. Καρλῆ μου, Καρλῆ, πές μου τὸ ἀλήθεια πῶς μ' ἀγαπᾷς, νὰ τὰκούσω!»

«— Ἐσένα, Λέλα, νὰ μὴ σ' ἀγαπῶ;» Καὶ τὴν παίρνω στὸ στήθος μου ἀπάνω καὶ στὸ στήθος τὸ δικό τῆς μὲ φαίνεται πῶς νοιώθω τὴ φλόγα, τὴν ἴδια φλόγα ποῦ ἐμένα μὲ κείει. — Μὲ φαίνεται πῶς τὴν ἐνοιώσασα τότες!

Ὁ κόσμος εἶναι μικρός. Τί μικροῦτσικος ποῦ εἶναι! Μέσα στὴν καταχνιά θολοσκοπεύζονται, χάνονται ὅλα καὶ τίποτις πιά δὲν ὑπάρχει. Σὰ νὰ μὴν εἶχε οὐρανὸ καὶ θάλασσα καὶ καράβια. Λιγὰ ἥλιο, παρακαλῶ. Τώρα ποῦ δὲν τὴ βλέπω, σταναχωροῦμαι, καὶ τὴ γυρέθω. Τεντωμένος ὁ νοῦς μου, κουρδισμένος, ταιπωμένος καὶ τὴ συλλογιόμυ. Ἐγὼ ξέρω. Ἐνα κομματι ἀπὸ δῶ, ἕνα κομματι ἀπὸ κεί. Σκόρπια κατὰ γῆς. Ἐτσι εἶναι κ' ἡ ἀλήθεια. Τὰ μαζώνεις, τὰ βάζεις τὸ ἕνα μὲ τᾶλλο, τὰ ταιριάζεις. Ἀξάρνα βγαίνει τὸ νόημα. Βγαίνει κ' ἡ ἀλήθεια. Τὴν ξεσκίζουμε, γιὰ νὰ μὴν τὴ διοῦμε. Μὰ σκόρπεις καὶ τὴν πιάνεις.

Ἄν εἶταν τίποτις, πολὺ πὺ φρόνημα θάκαμνε, πολὺ πὺ σωστά νὰ μὲ τὸ πῆ, γιὰ νὰ τὸ ξέρω. Σκέψου το, Λέλα. Δὲ θὰ θύμωνα; δὲ θάλεγα λόγο. Ἄχ! μόνο νὰ τὴν κλειδώσω, νὰ βάλω καὶ μανταλο, γιὰ νὰ μὴν τῆς γράφῃ κανέναν πιά. Παραμῦθια! παραμῦθια! Μ' ἀράδιαζε παραμῦθια. Ἄφου ἀγαποῦσε τὴν ἀδερφή μου ἐκεῖνος ὁ καταραμένος, πῶς δὲ μ' ἔγραφε ἐμένα; Ἡ Λέλα εἶναι δική μου. Μὴν τὴν ἀγγίξῃς. Τάχα γιατί καὶ κείνος, λέει, εἶναι ξένος στὴν Πόλη, γιατί δὲν τολμᾷ, γιατί βλέπει πῶς ἀκούω τὴ Λέλα, γι' ἀφτὴ θὰ πάη νὰ τῆς γράψῃ; Ἡ Λέλα θὰ τὸν προστατέψῃ; Ἡ Λέλα θὰ σηκωθῆ νὰ πῆ τοῦ πατέρα πῶς θέλει ἡ ἀρενταιά του νὰ πάσῃ τὴν Ἐλένη; Ἡ ἐμένα νὰ μὲ μιλήσῃ; Καὶ ποῦ τὸ φαντάστηκε πῶς μπορεί ἡ Λέλα νὰ μὲ μιλήσῃ; Παραμῦθια! παραμῦθια! Πρῶτα πρῶτα, πῶς ἔβαλε τέτοιον ποῦμα στὸ νοῦ του; Τί; ποῦ δίνει στὴν Ἐλένη μαθήματα μουσικῆ, πρέπει νὰ πάη νὰ τὴν ἀγαπήσῃ; Ποιὸς καρκιέται μπροστά μου γιὰ ἀγάπη; Ἐγὼ τὸν ἔφερα στὸ σπῆτι. Ἐγὼ νὰ τοῦ δώσω δόμο. Ἄμεσως νὰ πάω ἄλλο δάσκαλο ἢ Ἐλένη, νὰ μὴν εἶναι, νὰ μὴν εἶναι πάντα στὸ μάθημα ἡ Λέλα.

Νὰ φύγῃ ἀρτῶς, νὰ ξεπαστορεφῆ, νὰ μὴ φανῆ πιά. Νὰ χαροῦμε τὴν ἀγάπη στὰ γεμάτα. Θέλω

νά μοιάζει ή ζωή της με τήν ήσυχη τήν ακρογιαλιά που κοιμάται μέσα στά λιμάνια. Θα στρώσω και τόν ήμισο· θα μαλακώσω και τή χάρμα. 'Από τήν αγαπή, τί μάς λείπει; Δεν μπορώ νά ζω σε μιιά κόλαση τέτοια· είναι πίσσα και βράζει. Λέλα, πότε θα σε φιλήσω στό στόμα, δίχως νά συλλογισθώμαι πιά τίποτις άλλο; Πότε θα ξεχάσω τούς καημούς; 'Αγάπη μου εσύ, γιατί με σκοτώνεις; Τί σ' έκαμα και με καταστρέφεις; Δέ με λυπάσαι;

Και μπορώ νά τή ξεχάσω; 'Εγώ έχω μάτια και βλέπω. Κι αυτό σου τή λένε ζούλια. Νά βλέπης, είναι ζούλια. Μάζωξε πουθενά δύο ιδέες, βάλτις δίπλα τή μιιά στην άλλη, πάρε κλωστή νά τις ράψης, δείξε πώς έχεις νου και κρίση, πώς κάτι νουώθεις από λογική, θα σε πούν άμέσως ζουλιάρη. Ζουλιάρης εγώ δεν είμαι. 'Εγώ προσέχω και προσμένω. 'Εγώ είμαι καλός. Μου τ'ότιζε και πρόσφατη ή δίχως πρόσφατη, ό τι αίτία κι αν είναι, δεν πρέπει νά τόν ξανακάνη, δεν πρέπει νά τής γράψη, λόγο δεν πρέπει νά τής πη.

Λίγο λίγο ξεφανερώνονται όλα και ζετροπώνουν. Γαρέμισε πιά τή ντουβάρη. Κάθουμαι και προσμένω στό παλιό μας τή σπίτι. Στην Πόλη εκεί κάτω. 'Εγώ έχω μάτια και βλέπω.

Μη φοβάσαι. Τώρα είμαι ήσυχος. Δέ θυμώνω. 'Εδώ χρειάζεται κόου αίμα και σκέψη. Κρυφά κρυφά όλα τή παρατηρώ ένα ένα — και παίνομ και σημειώση. Θέλει τή πράμα συλλογή, πομολή, και πονηριά. Μη φοβάσαι. Πραχόλογα κι αστόχαστα δουλειά δεν καταφέρνεις. Λέλα, μη φοβάσαι, σε λέω. Φοβήθηκες εσύ ψέφτρα και δε μου είπες τήν αλήθεια. 'Ετρεμες νά με σε σκοτώσω. — 'Ακουσες τί ταπεινά που με μιλούσε; 'Υστερα, για νά τή κούψη, κάμνει πώς μ' αγαπή και ρίχτει φωτιές στην άγκαλιά μου. 'Αναψε, κέρωσε με μιιά. 'Εγώ έχω μάτια και βλέπω. Δέ λέω γου· προσμένω, καρτερώ. 'Ετσι καμιά μέρα θα τούς πιάσω. Πρέπει νά τούς πιάσω, για νά τής δείξω που με γελ. Νά γλυτώσω κι απ' αυτή τήν καταχνιά. Ναί! Κατάλαβα τώρα. 'Ησυχάζω. 'Ωρες καρτερώ, προσμένω νά τή μάθω.

Και δεν έχω πάλε δίκιο; Ποιός λέει πώς δεν έχω δίκιο; Τόν είδα, με τή μάτια μου τόν είδα. Μόλις τρεις μέρες ύστερα από κείνα που τής είπα 'Εκείνος δεν προσμένει τόν έθγαλα, τόν έδιωξα, όχι! πρέπει άμέσως νά γυρίση. Δεν είταν όνειρο τόν είδα. Νά τος πάλε που ζετροπώνεται. 'Η αλήθεια ζετροπώνεται. 'Από τή παραθύρο άπάνω, που κάθουμαι και καρτερώ, τόν είδα. Νά τος που ξεπροβάλλει. 'Οξω στό δρόμο τρέχει τρέχει βιαστικά, πλάγι στό σπίτι, έρχεται από κει πίσω που είναι ή πόρτα του μπαξέ. Σά νάκουσα τήν πόρτα νά τρίζη. 'Ας φαίνονταν

αυτή ή πόρτα από τή παραθύρο! Και τούς τσάκωνα άμέσως. 'Η Λέλα που είναι; Στο περιβόλι; 'Ομοίω στην κάμερή της. Δεν είναι. Κατεβαίνω. Νά τής ίσια που ανεβαίνει τή σκαλοπάτια του σπιτιού. Και κείνη στό περιβόλι! Μαζί του! Τής γνώρω δυνατά· στη στιγμή άπάνω, νά πάη στην κάμερή της.

«— Σήμερα πιά θα με τήν πη; τήν αλήθεια. Σά; είδα. Είπουνε μαζί του στό περιβόλι. Δεν ντρέπεσαι; Πές το, φτύστο, ή ξαναρχίζω.»

«— Καρλή, εκείνο που δεν είναι, δεν μπορώ νά στο πω. Είμωνα μόνη. Δεν είδα ψυχή. Πήγαινε, ό ίδιος νά στο πη. Θυμήτου τί σ' έλεγα τήν άλλη μέρα, Καρλή· τήν ύστερη, τή μόνη φορά που μ' έγραψε, του είπα νά μη μου γράψη πιά, πώς δεν είτανε δουλειά μου και νά μη με μιλήση για τέτοια πράματα.»

Θύμωσα και δεν έπρεπε νά θυμώσω. 'Επρεπε γλυκά και με τρόπο νά τήν παρακαλέσω νάνεθή στην κάμερή της. Φοβήθηκε πάλε και πάλε μ' άρράδιασε ψερτιές. 'Αν τόλεγε, ίσως μπορούσα νά τήν πνίξω. 'Οχι! δε λυσσιάζω, νά μη χαιρούνται. Καλά! καλά! Βλέπουμε κατόπι — και κατεβαίνω.

Κατέβηκα, ναί! 'Η μόνη ώρα που χάρηκα με τή σωστά μου. Ξάνοιξε ή καρδιά μου πρώτη φορά. 'Ο ήλιος με πότιζε τήν ψυχή. 'Υστερα ής σκοτινιάση! 'Αναγάλιασα τουλάχιστο μιιά στιγμή, ήσυχασα, γιατί τώρα ήμουν πιά βέβαιος. Λέλα, Λέλα, με καταστρέφεις, με ξέρω γιατί με καταστρέφεις. Κατεβαίνω και μου δίνουν τή γράμμα. Δεν άκούτε τή γέλοια που πετώ; Δέ βλέπεις τήν αλήθεια; Δέ σε θαμπώνει; 'Εμένα με στράβωσε τή φως της. Τί κουτός που δεν τή κατάλαβα ακόμη! Τή διαβάξω τή γράμμα. 'Υφεραν τώρα, με λέει. Είτανε γράμμα δικό του. Γράμμα του μορρονιού! Τή βλέπω πάλε τή γράψιμό του, που φτάνει νά τή δω κι ανατριχιάξω. Με γράφει έμένα. Πώς αγαπή τήν 'Ελένη. Πώς είναι σά χαμένος, και γιατί δε θέλουμε νάρχεται πιά σπίτι; Πώς τρελλαινείται και δεν τολμά νά μιλήση, με πώς τώρα πήρε πιά άπόφαση, τή ζήτησε, τή ζύγισε, τή βάλει όλα σε τάξη. Πώς έγραψε πρώτα τής Λέλας, νά τήν παρακαλέση, που ξέρει πώς είμαι καλός και που δεν μπορεί πιά νά ζήση, αν είναι νά μην ξαναάρθη... Και δεν τελειώνει τή γράμμα. «'Αν είναι νά μην ξαναάρθη.» Είδες εσύ τί λαμπρά που τή στοχάστηκε; Θυμήσου τώρα τή λόγο της: «Πήγαινε, ό ίδιος νά στο πη.» Τόννοισες; Στο περιβόλι μάνη μάνη του μιλήσε: «Πρόσεχε, ή Καρλής έχει ύποψία γράψτου έρα τή θέματα, νά τόν ξεχνιάσης.» — Και τή ξέρε πολύ καλά πώς θα με γράψη. Τί δε γράφει εκείνος για νά ξαναάρθη; Οι δύο τους μαζί τήχουν ταιριασμένα, συμφωνημένα. Και για νά μην τή μωριστή ή Καρλής, ή τού

κοπανίσουμε ιστορίες. Κομματάκια! κομματάκια φερτιές! 'Ο Καρλής έχει μάτια και βλέπει, έχει μάτια και μαζώνει. Νά πάη τήν 'Ελένη, για νά είναι μέρα νύχτα στό σπίτι — μαζί με τή Λέλα! Με τή Λέλα! 'Οχι. Δέ θα γίνη τέτοιο πράμα. Μήτε κείνος μήτε κανένας άλλος.

Καλά! καλά! Καρτερώ και προσμένω.

Βράδυασε. Νυχτόνει. Είναι νύχτα και σκοτάδι. Πάει ό κόσμος νά πλαγιαση. Κρέμεται τή λυγναράκι μισοσβησμένο στό ταβάνι ψηλά και τρεμοφέγγει. Κατεβαίνω τή σκάλα. 'Όλα σκοτεινά. 'Αχ! δεν είναι για μάς τή λουλούδια· δεν είναι τή τραγούδια για μάς. Πάει τή καλοκαιρι· πάν οι μάδρες οι σοκίες και τή δέντρα και τή φύλλα που κρυφά κρυφά τής μιλούνε. 'Ενας πόνος άπέραντος με πνίγει. Θα πεθάνω από τόν καημό. 'Η καρδιά μου φουσκώνει, και τή κλάματα γίνονται πλημμύρα μέσα στην ψυχή μου. 'Οχι! όχι! δεν πρέπει. Κατεβαίνω τή σκάλα. Λέλα μου, είσαι σύ; Είναι ή Λέλα με τή γλυκαία της τή φωνή· νάτην πάλε που ανεβαίνει σάν και πρώτα. Νά ή άγγελοκαμωμένη, ή πιό θεόμορφη απ' όλες. 'Ο κόσμος δεν είδε τέτοια κόρη. Νά τή στόμα της και τή μαλλιά της και τή ούράνη τή κορμί, τή κορμί που με τρελλαινεί ή μυρωδιά του.

«— Καλή νύχτα! καλή νύχτα!»

Και τής άπαξώ ένα φιλι που ακόμη στα χείλια μου τόχο.

«— Λέλα μου, Λέλα, κανείς δε σ' αγαπήσε σάν και μένα.»

'Ακουμπά στην πλάτη μου μιιά στιγμή, σά λιγοθυμισμένη.

«— 'Αχ! 'Εσύ ζωή μου», με λέει.

«— Ένα φιλι, νά με δώσης ένα φιλι, Λέλα, ένα φιλι.»

«— Γρήγορα, γρήγορα, νά μη μάς διή κανένας. Καρλή μου σ' αγαπή.»

Φέβγει, φέβγει. Σκοτινιάζει. Τί ερημιά που τήν έχει ή κάμερή μου. Τραβιούμαι στην κάμερή μου. Πέφτω και πλαγιαζώ. Με παίρνει ή ύπνος. 'Εφυγε βιαστικά. Γιατί νά φύγη; Που τρέχει; 'Ακόμη φοβάται;

Μήπως είταν όνειρο, Καρλή;

'Οχι. 'Ονειρο τέτοιο δε γίνεται. Δεν πρέπει νά είταν όνειρο. Δέ θέλω νά είταν όνειρο.

Πέφτω και πλαγιαζώ. Κοιμούμαι, δεν κοιμούμαι, που νά τή ξέρω; Μέρα και νύχτα, ύπνος και ύπνος είναι τή ίδιο.

Γέφυρα από δω, γέφυρα από κει. Πέφτω στό κρεβάτι και κλυιούμαι. Σφάλνα τή μάτια, σάν μπορείς. Μόνος! 'Ολομόναχος! 'Ερημος άπόμεινα και μόνος. 'Εφυγε, έφυγε βιαστικά.

Για νά μη μάς διή κανένας;

Λέλα, Λέλα, που είσαι;

'Οχι, όνειρο δεν είταν, όνειρο δεν μπορεί νά είταν.

'Αξαρνα τή βλέπω, σάν που τή βλέπω ακόμη και τώρα — σάν που τή βλέπω ταναθεματισμένα απτά τή ντουβάρη — βλέπω τή κατάσπ'ό της, τήλόχρυσό της τή κορμί — και κείνος, 'Εκείνος, κοντά της, πλάγι της εκεί άπάνω.

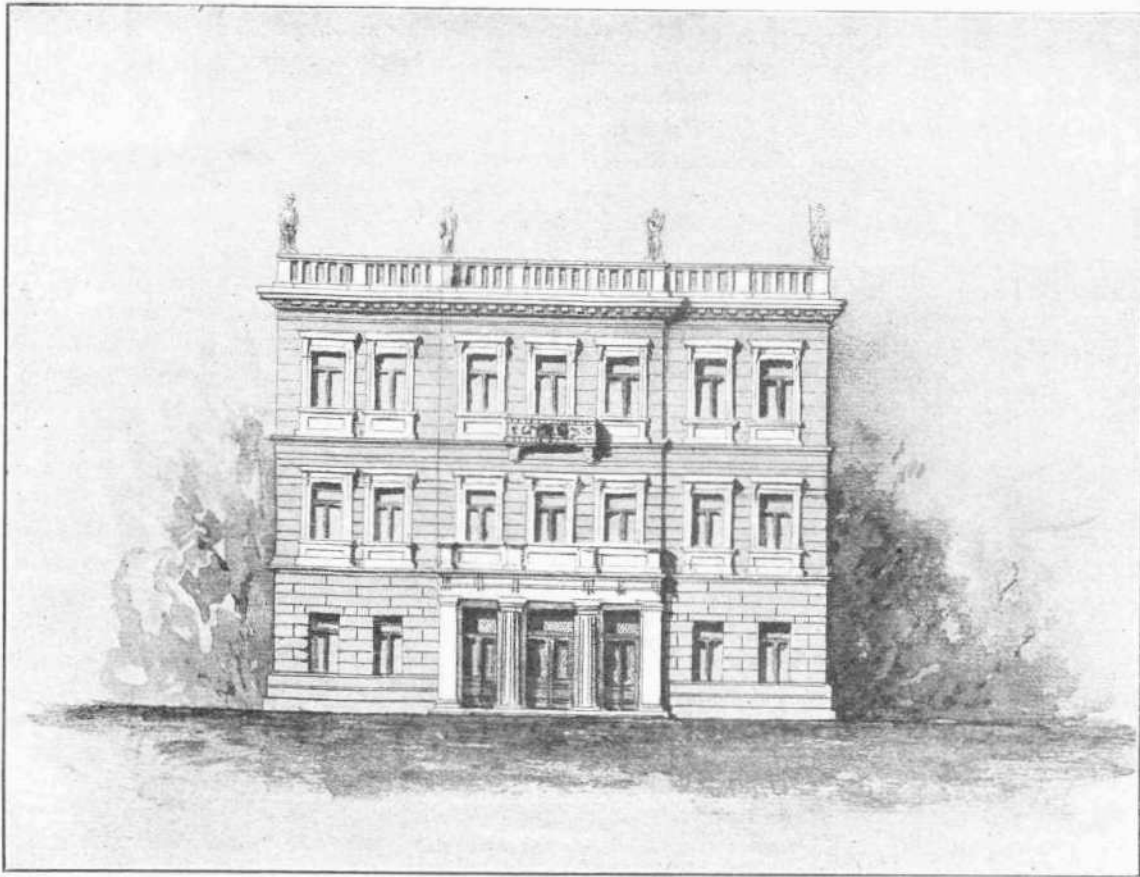
'Ομοίω στην κάμερή της. Χυμώ. — Τή νύχτα είναι πιό έφοκο τή πράμα, πολύ πιό έφοκο νά γίνη, γιατί δεν άκούω τή φωνή της, γιατί δε φαίνεται τή πρόσωπό της. — Ψερτιές πιά δε θά με πη. — Πέτα εκεί άπάνω. — Ποτέ; νά μη γίνη τέτοιο πράμα. 'Οχι. Μήτε κείνος μήτε κανένας άλλος. Νά γλυτώσω. — Γρήγορα, γρήγορα, νά μην ζυπνήση. Σφίγγε, Καρλή, δυνατά. Τή χέρι μου στό λαιμό της. Σφίγγε, νά τής στραγγουλίσης τή λαιμό. Σφίγγε, σφίγγε δυνατά. Σφίγγε και πάει. Ξεψύχησε, πάει. Πάει ή ζωή μου. Σκότωσα τή ζωή μου. Πάει και λέξη δεν είπε. 'Ελα δω νά σε δώσω στό στόμα, άπάνω στό στόμα, ένα άθάνατο φιλι. Τώρα πιά είσαι για πάντα δική μου.

'Εγώ ξέρω τί λέω. Ξέρω γιατί παραπονιούμαι, γιατί βασανιούμαι. 'Εγώ τή θυμούμαι καλά· ίσια σε κείνη τή στιγμή πεσεχύθηκε γύρω τριγύρω μου ή καταχνιά αυτή που πιά δε μ' αφήνει και που με πνίγει.

Κομματάκια! Κομματάκια! Κομματάκια!

Λέλα, Λέλα, που είσαι; 'Η Λέλα τώρα που λες νά είναι; Λες νά είναι στην τάφο της μέσα; 'Εκει κάτω στη μάδρη γίς; 'Εκει κάτω στό κιβούρι; Που είναι τήλόχρυσο, τή ήλιοπλαστο τή παιδί; 'Η μήπως πήγε στην ούρανο πουθενά, άπάνω στάστέρα μακριά; Λες νά είναι άλλος κόσμος; Δείξε με που είναι, γιατί εδώ μέσα τίποτις δε βλέπω. Νά τρέξω, νά προφτάξω, νά τή ρωτήξω. «Λέλα μου, Λέλα, μοναδικιά μου αγαπή, Λέλα, τώρα που πεθάναμε κ' οι δύο μας, Λέλα, τώρα που δε φοβάσαι, τώρα νά με τή πη; αν είταν αλήθεια. — 'Εκείνος.»

'Ο Καρλής είχε βάλει στη διαθήκη του νά με στείλουν όλα του τή χαρτιά. 'Ηθελε νά τή διαβάσω, ίσως νά δικαιολογηθώ, ποιός τή ξέρει; Τόσα έγραψε στη φρονιόκομει: 'Από είχε γίνη τή κακή στην Πόλη, κατώρθωσαν οι φίλοι του νά φύγη. Τόν έφεραν πιά τσελλό στό Παρίσι. 'Εμεινε δυό χρόνια ξέριστος. 'Όταν πήγα στην έξοχή, εκεί τόν άφησα. Μήτε γώ μήτε κανένας άλλος δεν μπορούσε νά τόν πλησιάση. Μιά μέρα πήγαν και τού είπαν, τάχατις για νά τόν ήσυχάσουν, πώς ή άδερφή του παντρεύτηκε και πήρε

ΤΟ ΝΕΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΤΟΥ ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ
Κατά σχέδιον του κ. Τη. Κοικιάου

τὸ νέο ποῦ τὴν ἀγκαποῦσε. Μῆτε θέλησε νὰ τὰ-
κούσῃ. Θύμωσε καὶ φώναξε. «— Πάλε ψερτιές!
Ἐγὼ ξέρω τὴν ἀλήθειαν.» Δὲν ἤθελε ὁ δούτιχος
νὰ τακούσῃ καὶ γύρισε νὰ μὴν τὸ μάθῃ, γιὰ νὰ
μὴ διῆ πῶς εἶχε σκοτώσει ἄδικα τὴ Λέλα. Ὁ
Καλῆς εἶναι στὴν Πόλιν γνωστός. Παντοῦ εἶναι
γνωστός ὁ Καλῆς. (1) ΥΥΧΑΡΗΣ

Ο ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ

Τὸν Σύλλογον Παρνασσόν, τοῦ νέου καταστή-
ματος τοῦ ὁποίου τὴν εἰκόνα παραθέτομεν ἄμερον,
συνέστησαν ὀλίγοι νεανίσκοι τῷ 1865. Ἡ Νέα
Παρθένος, ἡτις πρώτη ἐγράψε περὶ αὐτοῦ τῷ 1869
καὶ κατέστησεν αὐτὸν τὸ πρῶτον γνωστὸν δημο-
σίῳ, ἰδοῦ πῶς περιγράφει τὰ τῆς συστάσεώς του.
«Πρὸ τεσσάρων ἐτῶν ἐλάχιστος ἀριθμὸς νεανίσκων
ἐπιθυμοῦντες νὰ ἀπορίψωσι τὴν κακοσχολίαν καὶ
τὴν κοινὴν περ' ἡμῶν πολιτικὴν ἀργολογίαν,
τῆς ὁποίας ἡ ἐπὶ τὴν ἠθικὴν ἰδίως ἀγωγὴν ἐπιρροὴ
εἶναι ὅσον δὲν φανταζόμεθα ὀλεθρία, συνέστησαν
μικρὸν σύλλογον, οὗτινος τὰ μέλη συναρχόμενα
ἐν περὶ αὐτῶν κατὰ τὰς ἐορτὰς συνδιελέγοντο ἢ
καὶ ἀνεγίνωσκον ἰσχυρὰ τινα ἱστορικὰ καὶ φιλοσο-

(1) Τὸ δεύτερον μέρος εἰς τὸ μετακείμενον βύλλον.

φικὰ προγράμματα. Καὶ ἐπειδὴ οὗτοι ἐρήθου
ἡλικίαν εἶχον, οὗτε τὴν ἀτέλειαν τῆς διανοητικῆς
αὐτῶν ἀναπτύξεως ἠγνόουν, ἐφρόντιζον νὰ συνε-
δριάσωσιν ὅλοι ἀγνωστοί· εἰ δὲ τις μαθὼν τὴν
ὑπαρξίν τοῦ παιδικοῦ συλλόγου ἐλεγέ τι εὐμενές,
τὰ παρόντα μέλη, ἠρωτήρων ἐκ δειλίας, ἢ καὶ
ἐσπευδὸν νὰ ἀπαντήσωσιν ὅτι παιδικὰ χάριν ἐγένε-
το ὅ,τι ἐγένετο. Ἄλλ' ὁ χρόνος παρερχετο. Οἱ
νεανίσκοι προέκοπτον τῇ ἡλικίᾳ, μετ' αὐτῶν δὲ
προέκοπτε καὶ ὁ σύλλογος· οἱ ἐταῖροι ἐδιπλασιά-
σθησαν, τὰ ἀθήματα προσεβιάσθησαν εἰς γυμνά-
σματα, κατεβλήθησαν τὰ θεμέλια βιβλιοθήκης
καὶ τῆ συνδρομῆ τῶν μελῶν ἠγοράσθησαν περιο-
δικὰ συγγράμματα, ἡμέτερά τε καὶ ξένα, ἅτινα
ἀπετέλεσαν τὴν βᾶσιν ἀναγνωστηρίου. Ἐπὶ τέλους
οἱ ἐρήθοι γενόμενοι θεραπευτικότεροι μετακομίσθη-
εις αἴθουσαν ἐπίτηδες ἐνοικιασθεῖσιν καὶ ἀνεκ-
τήσαν τὴν ἰδρυσίν τοῦ Παρνασσοῦ· καλὴν δὲ νο-
μίσαντες καὶ νὰ περιεβάλωσιν αὐτὴν διὰ τινος ἀρ-
χιτοῦ αὐτῶν ἀξιώματος, προσέλαβον τιμὰς ἐνεκα καί-
τινας ἐκ τῶν προσκυτέρων καὶ γνωστῶν λογίων.»

Ὁ Παρνασσός ἐκ μικρῶν οὕτως ἀφορμηθεὶς
κατόρθωσε σὺν τῷ χρόνῳ καὶ βαθυμῶν νὰ ἐπεν-
δύσῃ καὶ νὰ λάβῃ τόσον σπουδαίαν δράσιν, ὥστε
νὰ καταστῇ ὁ πρῶτος τῶν περ' ἡμῶν συλλόγων.

Ὁ Παρνασσός ἀποτελεῖ τύπον ὅλων ἰδιαιτέρων
συλλόγων. Ἐναλλάξ ἠσχολήθη περὶ παντοῖα ἔργα
καὶ ἐνεκολλώθη πᾶσαν ἰδέαν, ἡτις ἐφρόνει ὅτι
ἠδύνατο νὰ ἐπιφέρῃ πρόοδον καὶ καλὴν ἐν γένει.

Αἱ δημοσίαι αὐτοῦ διαλέξεις ἦσαν ἡ πρώτη
ὕπ' αὐτοῦ τῷ δημοσίῳ παρεσχεθεῖσα τροφή, πάν-
τες δ' οἱ εἰς τοὺς παντοίους κλάδους τῆς ἐπιστή-
μης διαπρέψαντες καὶ διαπρέποντες ταῖς ἐπι-
στάσεσιν ἐκ διαδοχῆς παρήλ-
θον ἐπὶ τοῦ βή-
ματος αὐτοῦ. Ἐ-
κτὸς τῶν δημο-
σίων διαλέξεων
εἰσήγαγεν ὁ Σύλ-
λογος τὰς ἐπι-
στημονικὰς καὶ
φιλολογικὰς ἐspe-
ρίδας καὶ τὰ δη-
μόσια μαθήματα
διὰ τὸν λαόν. Οὕ-
τω δὲ διὰ τούτων
κατόρθωσε καὶ
τὸ φρόνημα νὰ ἀ-
ναπτύξῃ καὶ παν-
τοῖο τρόπῳ νὰ
γίνῃ ὠφέλιμος.

Πλὴν τῆς τῶν
πολλῶν ὅμως ἀ-
ναπτύξεως ὁ Παρ-
νασσός ἀνέλαθε
καὶ τῆς καθόλου
ἐπιστήμης τὴν
γενικωτέραν θε-
ραπείαν. Πρὸς
τούτο δὲ διετέθη
εἰς τέσσαρα τμή-
ματα, τὸ φιλολο-
γικὸν καὶ αρχαι-
ολογικόν, τὸ τῶν
καλῶν τεχνῶν, τὸ
νομικὸν καὶ τῶν πολιτικῶν ἐπιστημῶν καὶ τὸ φυ-
σιολογικόν. Ἐν ταῖς συνεδριάσεσι τῶν τμη-
μάτων τούτων ἀνεπτύσσοντο διάφορα θέματα,
πλὴν δὲ τῆς ἐπιστημονικῆς ἀναπτύξεως ἐπετεύ-
χθησαν δι' αὐτῶν καὶ ἔργα κοινῶ ἐνδιαφέροντος.

Οὕτω τὸ μὲν τμήμα τῶν καλῶν τεχνῶν ἔθηκε
τὰς βᾶσεις ἐτησίων ἐκθέσεων ἀθῆων, καὶ δύο
τοιαύτας διενήργησε, καθ' ἃς καὶ χρηματικὴ
δωρεὰ καὶ βραβεῖα ἀνευρέθησαν, διεκρίθησαν
δ' ἕκαστε καὶ ἐγγράφησαν ἀνθρώποι καὶ φυτο-
κόμοι καὶ ἀνεπτύχθη ἐπι μάλιστ' ἡ περὶ τὰ ἄνθη
ἀγάπη.

Τὸ αὐτὸ τμήμα συνεννοήθη μετὰ τῆς Ἱστο-
ρικῆς καὶ Ἐθνολογικῆς Ἑταιρείας διοργάνωσε τὴν
ἐκθέσιν τῶν κειμάλων τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος, ἡτις

συνεννοήθησαν ἀπὸ ἄκου εἰς ἄκου τὸ Ἑλληνικὸν
καὶ ἐγένετο ἀφορμὴ τοῦ ὀριστικοῦ καταρτισμοῦ
καὶ τῆς συμπληρώσεως τοῦ Ἱστορικοῦ καὶ Ἐθνο-
λογικοῦ Μουσείου.

Ὁμοίως τὸ αὐτὸ τμήμα εἰσήγαγε τὰς δημο-
σίας συναυλίας πρὸς διὰδοσιν κλασσικῆς μουσι-
κῆς καὶ διοργάνωσε δις ἐκθέσεις καλλιτεχνικὰς,
τῷ 1885 καὶ τῷ 1890, καὶ ἔθετο τὰς βᾶσεις
διαρκῶς ἐκθέσε-
ως ζωγραφικῆς.

Τὸ φυσιογνω-
στικὸν τμήμα
πλὴν τῶν συζη-
τήσεων, αἵτινες
ἀπέβλεπον εἰς
διαλευκάνσιν δια-
φορῶν τῆς ἐπι-
στήμης μερῶν,
προέβη δαπάναις
τοῦ Συλλόγου εἰς
τὴν σύστασιν με-
τεωρολογικῶν
σταθμῶν εἰς διά-
φορα τῆς Ἑλλά-
δος μέρη δι' ἐπι-
τροπῆς δ' αὐτοῦ
προέβη εἰς τὴν
φυσικὴν ἐξέτασιν
τῆς Ἀττικῆς καὶ
ἐξέδωκε τὴν Με-
τεωρολογίαν καὶ
Φαινομενολογίαν
τῆς Ἀττικῆς συν-
ταχθεῖσιν ὑπὸ
τοῦ Ἰουλίου Σμῆθ,
τοῦ ἀειμνήστου
διευθυντοῦ τοῦ
Ἰαστροσκοπεῖου
καὶ τὰς μελέτας
τοῦ καθηγητοῦ κ.
Α. Χρηστομάνου

Η ΜΕΛΙΣΣΑ

περὶ τῶν ὑδάτων τοῦ λεκανοπεδίου τῆς Ἀττικῆς.
Τὸ νομικὸν τμήμα τοῦ Συλλόγου ἠσχολήθη
εἰς διαφόρους ἐπιστημονικὰς συζητήσεις καὶ με-
λέτας, συνέπειαν τῶν ὁποίων ὑπῆρξαν διάφοροι
ψηφισθέντες ὑπὸ τῆς Βουλῆς νόμοι, ἰδίᾳ δ' ὁ περὶ
καταργήσεως τῶν ἐμποροδικείων, ὁ περὶ καταργή-
σεως τῶν περὶ ἀποποιήσεως πρὸς συμβιβασμῶν δια-
τάξεων, περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀρθροῦ 182 τῆς
Πολιτικῆς δικονομίας, περὶ ἐσποπτείας καὶ ἀνα-
θεωρήσεως τῶν δικαστικῶν γραφείων καὶ ἄλλοι.
ἠσχολήθη δὲ δι' ἐιδικῆς ἐπιτροπῆς αὐτοῦ εἰς τὸ
ζήτημα τῆς βελτιώσεως τῶν φυλακῶν καὶ τελευ-
ταίως συνεννοήθη μετὰ τῆς διαλυθείσης Ἑταιρείας
τῶν φυλακῶν ἐψήφισε τὴν ἀνάγκην φυλακῆς
ἀνθρώπων διὰ ποσῶν, ὅπερ εἶχε συναγάγει πρὸς

τοῦτο καὶ ὅπερ μένει κατατεθειμένον εἰς τὴν Τράπεζαν.

Τὸ Φιλολογικὸν τέλος καὶ Ἀρχαιολογικὸν τμήμα, πλὴν τῶν ἐπιστημονικῶν αὐτοῦ συζητήσεων καὶ ἀνακοινώσεων, προσέθη τελευταίως εἰς τὴν ἐκδοσιν τοῦ πολυτίμου συγγράμματος τοῦ κ. Ἰω. Σακκαλιῶνος «Πατριτικὴ βιβλιοθήκη»

Πλὴν τῶν ἐργασιῶν τῶν τμημάτων ὁ Σύλλογος προσέθη ἐν ὀλομελείᾳ καὶ εἰς ἄλλας ἐργασίας, ὧν κυριωτάτη ἡ κατὰ τὸ 1879 γενομένη ἐν Ἀθήναις σύγκλησις τοῦ Συνεδρίου τῶν Ἑλληνικῶν συλλόγων, οὗ μετέσχον ἀντιπρόσωποι 63 Συλλόγων καὶ Ἐταιριῶν καὶ τὸ Ἐθνικὸν Πανεπιστήμιον δι' εἰδικῶν ἐπιτρόπων. Τὸ Συνεδριον ἐξέδωτο μετὰ συζητήσεως ἐμβριθεῖς διαφόρους ἀποφάσεις καὶ εὐχάς, ὧν πολλὰ ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων καὶ ἄλλαι ἐπραγματοποιήθησαν. Ἐκ τούτων δ' εἰσὶν αἱ περὶ γυμναστικῆς ἀποφάσεις, αἱ περὶ μεταρρυθμίσεως τοῦ συστήματος τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως, αἱ περὶ βελτιώσεως τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως, αἱ περὶ συστάσεως μετοχικοῦ ταμείου τῶν ἀπανταχοῦ Ἑλλήνων διδασκάλων, αἱ περὶ διδασκτικῶν βιβλίων, αἱ περὶ διοργανισμοῦ τῶν ἀνωτέρων ἐν τῇ Ἀνατολῇ ἐλληνικῶν παρθενικῶν πρὸς παραγωγὴν νηπιαγωγῶν, αἱ περὶ συντάξεως τῶν ἐν Τουρκίᾳ διδασκάλων καὶ ἄλλαι.

Κύριον ὅμως ἔργον τοῦ Συλλόγου Παρνασσῶ, ἔργον δι' ὃ οὗτος θά ἐναθρόνηται δικαίως, εἶναι ἡ ὑπ' αὐτοῦ σύστασις τῶν σχολῶν ἀπόρων παιδῶν ἐν Ἀθήναις καὶ ἀλλαχοῦ. Ἐν ταῖς σχολαῖς τῶν ἀπόρων παιδῶν μαθητὸν εἰσὶν γράμματα καὶ σώζονται ἠθικοποιούμενοι ἐκ τῆς διακροῆς οἱ ἄποροι παῖδες. Ἡ ἠθοποιὸς τῶν σχολῶν ταύτων ἐνεργεῖ καὶ τὰ ἐξ αὐτῆς ἀγαθὰ ἰδίως προφανῆ εἰσὶν ἐν Ἀθήναις. Ὁ ἀναλαγίζόμενος ἀληθῶς ὁποῖον βίον διήγον οὗτοι ἄλλοτε, ἄγριοι τὴν μορφήν καὶ τὴν περιβολὴν καὶ πλουτίζοντες διακροῦν τὰ ἀστυνομικὰ κρατητήρια, σήμερον δ' ἀποβλέπων εἰς αὐτοὺς ἡμέρους, ταπεινοὺς, καθαρῶς τὴν μορφήν καὶ τὴν ψυχὴν εἴθεται ὅτι τὸ ἔργον τοῦτο τοῦ Συλλόγου Παρνασσῶ εἶναι ἀληθῶς μέγα.

Ἐν τῇ σχολῇ τῶν Ἀθηνῶν, ἧτις εἶναι ὁ κυριώτατος παράγων τῆς μορφώσεως τῶν παιδῶν τούτων, ἐνεγράφησαν κατὰ τὸ λήξαν ἔτος 1044 μαθηταί, τῶν ὁποίων αἱ ἡλικίαι ἐποικίλλον μετὰ 5 καὶ 20 ἐτῶν. Οἱ παῖδες οὗτοι ἔχουσι πατρῖδας ποιήλας, τρεῖς ὅμως ἐπαρχίαι τῆς Ἑλλάδος, ἡ Γορτυνία, ἡ Μεγαλόπολις καὶ ἡ Κορινθία παρέχουσι τοὺς πλείστους. Κατὰ τὰς ἐπαρχίας ταύτας συμβαδίζουσι καὶ τὰ ἐπαγγέλματα. Οὕτως ἡ μὲν Γορτυνία παρέχει τοὺς ἐρημεριδοπόλους, ἡ Μεγαλόπολις τοὺς ὑποδηματοκαθηριστάς καὶ ἡ Κορινθία τοὺς ὀφθαλμοκαστὰς. Πολλοὺς ὅμως παρέχουσιν ὡς εἰκὸς αἱ Ἀθηναὶ καὶ οὗτοι εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ οἱ ὑπερέτασι οἰ-

κῶν καὶ καταστημάτων ἢ παντοίας τέχνης καὶ ἐπαγγέλματα ἀπεργαζόμενοι. Τέλος τακτικοὶ τῆς σχολῆς μαθηταὶ εἶναι καὶ οἱ ἐκ Μακεδονίας πηλοφόροι καὶ κτίσται.

Ἡ ἐν τῇ σχολῇ διδασκαλία γίνεται ἐπὶ δύο ὥρας καθ' ἑκάστην ἑσπέραν, αἱ δὲ τάξεις τῆς σχολῆς εἰσὶ πέντε, ἧτοι οἱ μαθηταὶ οἱ ἀπολυόμενοι τῆς σχολῆς ἔχουσι συμπληρώσει τὰ τῆς α' τάξεως τοῦ Ἑλληνικοῦ σχολείου μαθήματα.

Παρὰ τῇ σχολῇ τῶν Ἀθηνῶν λειτουργεῖ καὶ ταμιευτήριον, ἐν ᾧ οἱ παῖδες προσερχόμενοι καθ' ἑκάστην Δευτέραν καταθέτουσι τὰς μικρὰς οικονομίας των. Κατὰ τὸ λήξαν ἔτος προσέλθον παῖδες καταθέται 161, οἵτινες κατέθηκον τὸ ποσὸν τῶν δρα. 9,700, ἐφέτος ὅμως αἱ καταθέσεις ἐδιπλασιάσθησαν.

Ἦδη δὲ προτίθεται ὁ Σύλλογος νὰ εἰσαγάγῃ παρὰ τῇ σχολῇ καὶ διὰ τοὺς ἐν αὐτῇ παῖδας τὸ σύστημα τοῦ οικονομικοῦ μαγειρείου.

Τοιοῦτος ὢν ὁ Σύλλογος Παρνασσός καὶ τοιαύτην ἀποκτήσας ἐπίζηλον ἐν τῇ ἐλληνικῇ κοινότητι θέσιν, καθ' ἑν ὁμολογουμένως μέχρι τοῦδε ὑπελείπετο: δὲν εἶχεν ἀξιοπρεπὲς κατάστημα. Ἡ ἐπιθυμία αὕτη τῶν μελῶν τοῦ Συλλόγου καὶ πάντων τῶν ἀγαπόντων αὐτὸν ἐπληρώθη καὶ τὴν κη' Μαΐου 1890 διὰ χειρὸς τῆς Α. Β. Υ. τοῦ Διαδόχου Κωνσταντίνου, τακτικοῦ τοῦ Συλλόγου μέλους, ἐτέθη ὁ θεμέλιος λίθος αὐτοῦ.

Πρὸς ἀνέγερσιν τοῦ νέου καταστήματος ἐχρησίμευσαν ὅσα χρήματα εἶχεν ὁ Σύλλογος εἰς τὸ ἀποθεματικὸν αὐτοῦ, ὧν κυρία βάσις τὸ ἐκ 10.000 ρουβλίων κληροδότημα, ὅπερ κατέλειπεν αὐτῷ ὁ ἐν Ὁδησσῷ ἀποβιώσας ἡμογενὴς Ἀντώνιος Πάγκκαλος.

Τὸ κτίριον, οὗ δημοσιεύομεν σήμερον τὴν εἰκόνα, ἀνεγείρεται ἐπὶ τῆς πλατείας τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, θά ἴηαι δὲ μετ' ὀλίγον ἔτοιμον. Ἀποτελεῖται ἐκ δύο σωμάτων οἰκοδομῆς, ὧν τὸ μὲν πρὸς τὴν πλατεῖαν εἶναι τριώροφον, τὸ δὲ πρὸς τὴν αὐλὴν διώροφον. Ἐν τῷ κάτω ὀρόφῳ ὑπάρχουσι τὰ δωμάτια, τὰ προωρισμένα διὰ τὴν σχολὴν τῶν ἀπόρων παιδῶν, πάντα εὐρύχωρα καὶ εὐάερα. Ἐν τῷ πρώτῳ ὀρόφῳ ὑπάρχει ἡ αἴθουσα τῶν συνεδριάσεων τοῦ Συλλόγου καὶ αἴθουσα βιβλιοθήκης καὶ ἀναγνωστηρίου, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τὰ γραφεῖα τοῦ Συλλόγου, τῶν μελῶν καὶ αἰθουσαι ἀναπαύσεως. Ἐν δὲ τῷ κτιρίῳ τῷ ἐπὶ τῆς αὐλῆς κεῖται ἐν τῷ ἄνω ὀρόφῳ ἡ αἴθουσα τῶν ἀναγνωσμάτων καὶ τῶν ἐορτῶν τοῦ Συλλόγου ὑψηλὴ καὶ εὐάερος, ἔχουσα πλάτος μὲν 11 μέτρων, μήκος 18 καὶ ὕψος 8 καὶ ἐντὸς ἐξώστην περιβέοντα αὐτήν. Ἡ αἴθουσα αὕτη, ἧτις εἶναι ἄριστα διακοσμημένη καὶ θά φωτίζεται δι' ἡλεκτρικοῦ φωτός, δύναται νὰ περιλάβῃ ἐν ἀνέσει ἐξάκωσις ἄτομα.

Τὸ σχέδιον τῆς οἰκοδομῆς ἐξεπὸνήσεν ὁ συνταγματάρχης κ. Ίφιράτης Κοκίδης, ὅστις καὶ ἐπιβλέπει τὴν ἐκτέλεσιν. Ἡ ὑπολογισθεῖσα δαπάνη τῆς οἰκοδομῆς καὶ τοῦ οἰκοπέδου ἀνέρχεται εἰς 150,000 δρα. ἐξ ὧν ὁ Σύλλογος ἐκέκτατο τὸ ἡμισυ μόνον. Ἀλλ' ἡ ἐκ δεκακισχιλίων δραχμῶν δωρεὰ τοῦ φιλογενοῦς κ. Ν. Ζαοίφης, ἡ ἐκ 5000 δρα. ὁμοίᾳ τοῦ ἀποβιώσαντος Βασιλείου Σταθοπούλου καὶ ἄλλαι μικρότεραι δωρεαὶ ἀνεκούφισαν σπουδαίως τὸ ταμεῖον τοῦ Συλλόγου. ἔλπις δ' ὑπάρχει ὅτι καὶ ἄλλοι τῶν ὁμογενῶν θέλουσι σπεύσει πρὸς ἐπικουρίαν τοῦ Συλλόγου καὶ συντέλουν τοῦ ἔργου. Μ*

Ο ΑΓΑΠΗΤΙΚΟΣ ΤΗΣ ΒΟΣΚΟΠΟΥΛΑΣ

ΠΡΑΞΙΣ Δ'

Ἐν τῷ οἴκῳ τῆς κυρᾶ Στάθαινας

ΣΚΗΝΗ Δ'

Στάθαινα, Κρουστάλλω

Κρουστάλλω (εἰσερχομένη)

Μάννα, ὁ Μῆτρος μου ἔλεγε πῶς θά ὄγῃς γιὰ νὰ φέρῃς ἀπ' ὅλα τὰ χρειζόμενα γιὰ τὴ στεφάνωσί μου...

Στάθαινα

Ναί, φῶς μου περιχάλασε τὸ μᾶρμπα σου νὰ πᾶῃ καὶ τοῦ κύρ Κώστα...

Κρουστάλλω (ἀνήταχτι)

Ἄμ' ἐσύ :

Στάθαινα

Ἐγὼ θά τρέξω τώρα

νὰ ὄρω στεφάνω...

Κρουστάλλω (προσωποποιεμένη χαρὰν)

Μὴν ἄρῃς...τρέξε, μαννοῦλα, τρέξε.

Στάθαινα (θεωπεύουσα αὐτήν)

Ἔτσι δὲ, νὰ εἰσαι γέλαστή, χειροῦμένη νὰ μοῦ εἰσαι, γιὰτὶ ὁ κύρ Μῆτρος, μάτια μου, ὅ τι κι' ἂν πᾶς ἀρῇσαι.

Κρουστάλλω

Τὸ ξέρω...

Στάθαινα

Τὸ εἶδες.

Κρουστάλλω (ἀδμονοῦσα)

Μὰ δὲν πᾶς... κ' ἐπέρασε κ' ἡ ὥρα.

Στάθαινα

Πᾶω τρεχάτη νὰ σοῦ βρῶ τὸ παιὸ καλὸ στεφάνι γιὰτὶ νοφοῦλα θά σὲ ἰδῶ μ' ἐκείνον ποῦ σοῦ πρέπει.

Κρουστάλλω (ἀναγκασθεῖσα αὐτῇ)

Εὐχαριστῶ, μαννοῦλα μου... ἔλα νὰ σὲ φιλήσω...

Στάθαινα

Γιὰτὶ μοῦ κλάεις :

Κρουστάλλω (ἧτις τὴν ἠσπάσθη)

Ἄπὸ χαρᾶ... ἔνα φιλάκι ἀκόμα...

ἦσουν καλὴ γιὰ μένα...

Στάθαινα

Καὶ μὴ δὲν εἶμαι πάντα :

Κρουστάλλω

Στάσου νὰ ἰδῶ τὰ μάτια σου... ἄρ, τί ἔμμορρα ματάκια!

Στάθαινα

*Ὅποι' εχει μάτια σὰν κ' ἐσὶ τᾶλλα δὲν τὰ κυττάζει.

Κρουστάλλω (ἀπομακρυνομένη αὐτῆς καὶ τὸ πρόσωπον' ἀποστρέφουσα ἔνθακρος)
Ἄρῶ, τὸ θέλεις, μάννα μου, νὰ μὴ σοῦ τὰ κυττάξω.
Στάθαινα (ἐν χαρᾷ)
Γιὰ ἰδὲς ἐκεῖ κομμοστασιά, μορφοῦδα, νεότη, χαρὶ!... ὅλα σοῦ τᾶχει... κ' ἔλειπεν ὁ Μῆτρος... θὰ τὸν πᾶρῃ!...
(Ἐξέρχεται διὰ τῆς θύρας τοῦ βιβλιοῦ.)

ΣΚΗΝΗ Ε'

Κρουστάλλω (μόνη περιίλουσι)

Καρδιά μου, τί ἔχεις καὶ πονεῖς καὶ βαρυναστενάζεις, κ' εἶνε ὁ ἀγὼς σου βροντερός ὁ πόνος σου φαρμακί : Ἄρ...δὲ θὰ ἰδῶ ποτὲ μοῦ παιὸ τῆς μάννας μου τὸ γέλιο.

θὰ σβύσουν τὰ ματάκια τῆς ἀπ' τὸ πολὺ τὸ δάκρυο καὶ σὰν πεθάνῃ ἀπ' τὸν καθῶ δὲ θά εἶμ' ἐγὼ κοντὰ τῆς νὰ πᾶρω τὸ στερνὸ φίλι γιὰ νὰ μὲ συχωρέσῃ. Σὰν τὸ ἠθέλην ἡ μοῖρα μου, τὸ βασιτορῆξικό μου ν' ἀρῆσω τὸ σπιτάκι μου καὶ τὰ βουρὰ νὰ πᾶρω, συχώρα με, πατέρα μου, ἀπ' τοῦ Θεοῦ τὸν κόρφο, Κἀλλιά εχω μὲ τὸ Λιᾶκο μου 'ς τοὺς βράχους καὶ 'ς τὰ χιόνια

νὰ τρώγω κεδροκούκουτσα, νὰ πῖνω κρουονέρι, παρὰ τοῦ Μῆτρος τὸ φαγὶ καὶ τὸ καλὸ κρασί του... Τώρα ματῆ, τώρα δροσιά, τώρα τὸ καλοκαίρι, κ' εἰμὲς οἱ δύο μας μοναχὰ σὰν ἔρημα σουλάκια θὰ τρέξουμε 'ς τὴ σκοτεινιά μὲ μόνη τὴν ἀγάπῃ ὅπου εἶνε λύκωνε φοιλήεις καὶ συντυχῆ θερῶνε!...

Ἐχετε γειά, τριανταφυλλήεις, σεῖς ποῦ εἰστε 'ς τὴν αὐλή μου,

κ' ἐσύ, πανώρῃε πλάτανε μὲ τὰ πλατεῖά σου φύλλα, δὲ θὰ μὲ ἰδῇς 'ς τὸν ἴσκιο σου τὴ ρόχα μου νὰ γνέθω. Ἐχετε γειά, βρουσοῦλας μου, μὲ τ' ἀργυρὰ νερά σας δὲ θὰ βραγοῦν τὰ πόδια μου 'ς τὸ ἄσπρο μᾶρμαρό σας. Ἐχετε γειά, κοπέλλαις σεῖς, καλαῖς μου, φιλενάδαις ποῦ τὰ μαλλιά μου ἐπλέκατε 'ς τοῦ φεγγαριοῦ τὴ λάμψη, δὲ θὰ μὲ ἰδῇτε ἄλλη φορὰ 'ς τὴν ἐκκλησίᾳ μαζῇ σας. Καὶ σὺ, καυμένη ἀργαλειῆ, μὲ τῆς μικρῆς σαγίταις, μὲ τὸ χρυσὸ ζυλόγτενο τὸ μωροπλουμισμένο, ποῦ ἔρεις ὄλαις τῆς χαρᾶς καὶ ὄλαις μου τῆς πίκραις, μὴν περιμένῃς παιὸ ποτὲ τραγοῦδι μου ν' ἀκούσῃς. Μάννα, γλυκεῖα μαννοῦλα μου, πατέρα ποῦ μὲ βλέπεις ἀπ' ὄλαις τῆς μερικῆς ἰδῶ γιὰτὶ καὶ σὲ ὄλαις εἰσαι. Ἐχετε γειά χιλιαῖς φορᾶς, θὰ πᾶω μὲ τὸ Λιᾶκο!...
(Ἀνέρχεται)

ΣΚΗΝΗ ΣΤ'

Κρουστάλλω, Λιᾶκος

Λιᾶκος

Ποῦ πᾶς, Κρουστάλλω :

Κρουστάλλω, (τρέχουσα πρὸς αὐτόν)

Λιᾶκο μου, σ' ἐπένα.

Λιᾶκος (μελαγχολικός)

Κρουστάλλω (ἐκπληκτός)

Ὅχι. Τί εἶπες :

Λιᾶκος (ἀπὸ τῆς χειρὸς λαμβάνων αὐτὴν καὶ τὴν σπυρὴν κατερχόμενος)

Κάθου, καλῆ, 'ς τὸ σπιτί σου, κάθου 'ς τὰ πατρικὰ σου, γιὰτὶ ὁ Λιᾶκος δὲν μπορεῖ μαζῇ του νὰ σὲ πᾶρῃ.

Κρουστάλλω (περιφροσ)

Μὰ ποῦ θὰ πᾶς : ὅπου κι' ἂν πᾶς ἐγὼ θὰ σ' ἀκολουθῆσω, κ' ἄς περπατήσωμε μαζῇ σὲ χιόνια καὶ σὲ πάγους, νᾶρω τοὺς λόγγους συντροφιά μὲ τὰ θεριάκουθῆνται κ' ἐπένα, Λιᾶκο, μοναχὰ, ἀρέντη... βασιλιᾶ μου.

Λιᾶκος (ὀποδάκρυς)

Ξερεῖς ἐσὺ ποῖς εἶμ' ἐγὼ ποῦ μ' ἀγαπᾷς ἀκόμα, ποῦ θὲς μαζῇ νὰ ζήσουμε, μαζῇ νὰ περπατοῦμε :

Έγώ είμαι ο Λιάκος ο κακός, ο ντροπιασμένος Λιάκος, που 'το μαχαίρι έτράδηζε το Μήτρο να σκοτώση. Λύτρε σ'α μέ είδε 'ς το νερό να χάνωμαι πνιγμένος δέν τήραζε τ'α νεάτα του, τήν τόση λεβεντιά του, μόν' απ' τόν ύγχο έρρίχτηκε να σώση τή ζωή μου, κ' έγω για τήν αγάπη σου που μέ ειχε τυφλωμένο επήγα και τόν έβρισκα, κ' έτράδηζα μαχαίρι!

Πώς θες να πάω 'ς τήν εκκλησιά, πώς θες να μεταλάβω με τέτοιο κρίμα 'ς τήν ψυχή, με τέτοια μι' άμαρτία; Και σ'άν πεθάνω τί θα είπω 'ς τόν Πλάστη μου άπάνω για 'κεινον που μου έχρησε ζωή με τή ζωή του; 'Σ τήν κάθε του έρώτησι τί μάτια θα σηκώσω, τί λόγια θα τ' άποκριθώ, τί χέρια θα του δείξω; 'Αχ, τί πλατειά που έκαιγε 'ς τ'α δόλια μου τ'α στήθια ή φλόγα τής αγάπης σου για να ψηλώση τόσο τέτοιον καπνό θεωρώ το νού μου να μαυρίση που ν' άρματώσω σ'α φονιάς το ίδιο μου το χέρι και να τρυπήσω τήν καρδιά του άλλου μου πατέρα!

Κρουστάλλω

Δέν τ'όκναες, δέ σκότωσες, δέν έχυσες το αίμα, γιατί να κριματίζεσαι πούχεις καθαρίο χέρι;

Λιάκος

Είνε 'ς τόν κόσμο κρίματα, πολλές είν' άμαρτίαι, μα σ'άν το κρίμα του φονιά που πάει να σκοτώση τόν άνθρωπο που τούδωσε ζωή απ' τή ζωή του δέν είνε κρίμα πειό βαρύ μηδ' 'ς τόν κάτω κόσμο!

Κρουστάλλω

'Αχ, τί να κάνω, Λιάκο μου, για να σου ξεπλερώσω αυτή τήν άμαρτία σου μη μείνης κολασμένος;

Λιάκος

'Ενα θα σώση μοναχά τήν άμοιση ψυχή μου, αν τή ζωή που μου έδωσεν ο Μήτρος μου τήν πάρη και με το ίδιο χέρι του το θάνατο μου δώση.

Κρουστάλλω

'Οχι!... ποτέ... μη μου το λές... έγω θε να σε σώσω... θα κάνω δέησις πουργό, αποβραδύς μετάνοιας να σ' έλέγησ ή Θεός και να σε συχωρέση.

Λιάκος

'Εσύ, αν θές, Κρουστάλλω μου, να σώσης τήν ψυχή μου σ' άρμίζω 'ς τήν αγάπη μας, σ' άρκίζω 'ς το θεό σου, πάρε το Μήτρο άντρα σου και ξεχάσε μ' έμένα.

Κρουστάλλω

'Αλλον να πάρω γι' άντρα μου κ' έσένα να ξεχάσω;

Λιάκος

Το κρίμα μου είν' πολύ βαρύ θέλει βαρεία θυσία, για ν' άλαφρώσω τήν καρδιά πούχει βουνό το βίρος, μου πρέπει έμένα να είμ' εκεί, 'ς τ'α τάρταρα χωμένος και τόν παράδεισό του αυτός να βρίσκη 'ς τή ματιά σου. Σε είδε 'ς τή βρύσι, του άρεσες, σε θέλει για γυναίκα, μούχει χαρίσει τή ζωή, πήγα να τόν σκοτώσω... πάρε τον για τήν αγάπη μου, αν μ' αγαπ'ς, Κρουστάλλω, γιατί είνε ή άμαρτία μου σ'α θάλασσα μεγάλη και θε να μείνω άλυωτος 'ς τής μαύρης γής το χώμα!

Κρουστάλλω

Έγώ για τήν αγάπη σου θα κάνω ό τι θελήσης... παρά να μείνης άλυωτος να τρέχης κολασμένος τόν άντρα αυτόν που μου έδωσες για τήν ψυχή σου παίρνω.

Θά είμαι ή γυναίκα του 'ς τή γή, θα μ' έχω 'ς το πλευρό του, μα έγω τήν άρραδωνά μου ποτές δε θα ξεχάσω και λίγα χρόνια αν ζήσω εδω 'ς τόν ψευτικο τόν κόσμο, 'ς τόν άλλον, 'ς τόν αληθινό, που τελειωμέ δέν έχει, μη ήμερα πάλι θα βρεθώ κίονια εκεί μαζί σου.

Λιάκος

Εύχριστώ!

Κρουστάλλω (προσπαθούσα να κρατήση αυτόν)

'Αν μ' αγαπ'ς ακόμα μη μου φεύγης.

Λιάκος

Δός μου το ύστερο φιλή... μη 'χει... δέν το θέλω... είσαι δική του... δέν μπορώ μηδ' να σε κυττάξω, παρθένα, ξένη παι' για μέ...

Κρουστάλλω, (ήν ο Λιάκος άπεμάκρυνεν)

'Αχ, Λιάκο, τί θα κάνω;

Λιάκος (άνερχόμενος βραδέως)

Καρδιά, Κρουστάλλω... έχει γειά!... μην κλάψης, μη Φευγό, σ' άφίνω... στεναχίζης...

Κρουστάλλω

Λιάκο μου...

Λιάκος

Ταχειά παρηγορήσου.

Κρουστάλλω (άπειλις)

Παρηγοριά έχει ο θάνατος κ' έλεημοσύνη ο Χάρος, ο ζωντανός ο χωρισμός παρηγοριά δέν έχει!...

Λιάκος (άπό τής θύρας)

'Αγαπήσε το Μήτρο σου 'πό μέσ' απ' τήν καρδιά σου, γιατί θα μείνω άλυωτος... σ' άφίνω γειά, Κρουστάλλω!... ('Απέργεται δραματικά)

ΣΚΗΝΗ Ζ'

Κρουστάλλω (μόνη)

'Α, 'χει, Παναγιά μου εσύ... μην του το δώσης, 'χει!... κ' έγω του Μήτρον σήμερα να γείνω εύθης γυναίκα. Λύτρε να μείνη άλυωτος, να τρέχη κολασμένος, να μην τόν ιδω 'ς τούς ουρανούς, να μην τόν αντικώσω; Τί θέλεις, μάνα του Χριστού, να κάνω για το Μήτρο αν είνε ή μοίρα μου αυτή κ' από Θεού γραφτό μου; Θα γείνω δούλα, σκλάβα του, 'ς τ'α μάτια να τόν βλέπω να κάνω κάθε διάτα του σε κάθε πρώτο λόγο, μέσ' 'ς τήν καινούργια μου καρδιά όλόρθο να τόν στήσω. Ναι, θα του στρώσω τή ζωή με χίλια μύρια κρίνα, να συχωρέση ή Θεός το Λιάκο μου μη μέρα 'ς τόν άλλον κόσμο να τόν βρω 'ς τ'α κάτασκοπ ντυμένο να σμιζουσε τ'α χείλη μας να γλυκοφιληθούσε!

ΣΚΗΝΗ Η'

Κρουστάλλω, Στάθαινα

Στάθαινα (είσερχομένη όργιλος και άνα χείρας νομικούς στεφανούς κρατούσα)

Κρουστάλλω, τί έζητούσε αυτός... αυτός που έβγαξ' εμπρός μου;

έγω σου φέρνω στεφάνια, σε λίγο θάρθη ο Μήτρος και με το Λιάκο κάθεται και κρυφοκουβεντιάζεις;

Κρουστάλλω (σταθερώς)

Μάνα μου, ο Λιάκος έφυγε, ποτές δε θα γυρίση, ήρθε μοναχός να μου είπη να παντρευτώ το Μήτρο και σ'άν άδέρφια γκαρδικά χωρίσαμε για πάντα!

Στάθαινα (όπότως)

'Αν λές αλήθεια φίλης του Μήτρον το στεφάνι Κρουστάλλω (άπαζομένη αυτό εύλαδώς)

Νά, μάνα μου, το έπίλησα κ' άπάν' ο Θεός με βλέπει, Στάθαινα (περιχαρής)

'Αχ, νάχης τήν εύχούλα μου απ' τήν καρδιά μου μέσα που ήρθες 'ς τή στρατα τήν καλή, τή βλογημένη στρατα. Πήγαινε τώρα να ντυθής να βάλης τ'α χρυσά σου, να βάλης τ'α βελουδά σου και τ'α μεταξωτά σου, νάρθη ο Μήτρος να σε ιδή το νού του να τόν χάση.

Κρουστάλλω (μειδώσας)

Πάω, μανουλά μου χρυσή, μαζή, με τήν εύγή σου! ('Εξέρχεται)

ΣΚΗΝΗ Θ'

Στάθαινα και είτα Γιάνναινα

Στάθαινα

Τι φόβος που μ' έθήρισε σ'άν είδα και το Λιάκο σκυρτός να βγαίνει απ' τήν αυλή με βουρκομένα μάτια' ως που ν' ανέβω και να ιδω τί έγύρευ' εδω πέρα, χίλια κακά μου έπερασεν από το νού μου μέσα... μα σ'άν για πάντα έφυγε με το καλό 'ς πάη.

Γιάνναινα (είσερχομένη έν κόπυ)

Κυρά μου...

Στάθαινα (ιδίξ δυσάρετως)

Μπ' ή Γιάνναινα!

Γιάνναινα

'Σ όλους τούς δρόμους τρέχω

γυρεύοντάς σε...

Στάθαινα

Τί με θές;

Γιάνναινα (καθημένη)

Στάσου να ξεποστάσω,

γιατί έχω τόσα να σου είπω...

Στάθαινα

'Έφυγε, λέει, ο γυιός σου;

Γιάνναινα (παρτηρούσα αυτήν περιέργως)

Νά φύγη, και να πάη που;

Στάθαινα

'Αμ' ξερω έγω που πάει;

να, τώρα δά, ήταν εδω και το ειπε τής Κρουστάλλως.

Γιάνναινα (σιέουσα τήν κεφαλήν)

Κυρά μου, δε θάρχόμουν παι' ποτέ 'ς τ' άρχοντικό σου, γιατί μ' έπίκρανες πολύ.

Στάθαινα

'Εγώ; γιατί, κυρά μου;

Γιάνναινα

Μου είγες κάνει το καλό ένα κερί ν' ανάψης για του παιδιού μου τήν υγεία...

Στάθαινα

Τού το άναψα...

Γιάνναινα

Τό ξερω

πως όταν τάχης κάτι τις δέν το ξεγνης ποτέ σου, κ' έγω γι' αυτό σ' εύχριστώ.

Στάθαινα

Δέν ήξιζε τόν κόπο

για τόσο πράμμα... ένα κερί, να ξεκινήσης νάρθη...

Γιάνναινα

Δέν ήρθα μοναχά γι' αυτό... έχω και κάτι άλλο που θέλω να μ' άκουραττής, τήν πίκρα να μου βγάλης. Τήν κυρ' Άγγελω σου έστειλα για τήν καλή σου κόρη, κ' έσύ δε μου τήν έδωσες... γιατί να μου το κάνης;

Στάθαινα

Ού, τώρα, κυρά Γιάνναινα, μην τ'α θυμάσαι, 'ς τ'α... τ'α παρασμένα 'περασεν...

Γιάνναινα (αύστηρώς)

Δέν 'περασεν, παιδί μου.

Στάθαινα (καθημένη παρ' αυτή)

Μή τί; άμαχη μου κρατείς: έσύ, καλή γυναίκα, που σ'άν ήγια σ' έχουσε, και κάθε μη κυττάει; πως να τής δώσης μίαν εύγή για να είν' ευτυχισμένη;

Αί μ' κ' αν σου έρταίκα τυχόν θα μου το συχωρέσης.

Γιάνναινα (μετά βήθον στεναγμών)

Ξέρεις εσύ ποιά ήμουν έγω, ξέρεις τόν άντρα που είχα, ξέρεις το τί είν' ο Λιάκος μου, όλα τ'α ξέρεις, όλα,

κ' όντας εσύ μου άρνίστηκες τήν κόρη σου για δαύτον είδα τόν ήλιο σκοτεινό και το φεγγάρι μαύρο!

Στάθαινα (θυπούσασα αυτήν)

Καλή μου κυρά Γιάνναινα, κατ'ακαρδα το έπήρες, μα μη σου κσκοφάινεται, γιατί δέν έχεις δίκιο. 'Η κάθε μάνα, κάθε μη τήραζει πως να κινή για να 'βρη τόν καλλίτερο για τ' άκριτό παιδί της...

Γιάνναινα (έξανισταμένη)

Τί, τί είπες;

Στάθαινα

Μή θυμόνης δά...

Γιάνναινα (όργιλος)

Καλλίτερος του Λιάκου;

Στάθαινα

'Ο Λιάκος σου είνε άγγελος... δε λείω, μα δέν έχει... έπειτα είνε και παιδί... καλά, έγω του δίνω ό τι κ' αν έχω σήμερα... ταχειά έγω πεθαίνω' αν χάση όλο μου το βίος, ή κόρη μου που μνέσκει; Τάχα δέν είδαμε πολλούς που είχαν καλή περίσσια ν' άφήσουνε τής χήρας των 'ς τούς πέντε δρόμους μέσα; Για δαύτο έδιάλεξα κ' έγω το Μήτρο για γαμπρό μου που είνε άντρας παι' σωστός με άσπρα και με γνώσι.

Γιάνναινα (σταθερώς)

Κυρά, ο Λιάκος μου αγαπ' και θέλω τήν Κρουστάλλω' ό τι κ' αν έκανες προτού γοργά να το ξεκνήης.

Στάθαινα (έκπληκτος)

Καλέ είσαι με τ'α όλα σου; μιλ'ς με τ'α σωστά σου; Γιάνναινα (έγειρομένη όργιλος)

'Αν είν' ο Μήτρος όπως λές έμένα δε με μέλει... ρωτιά να κάψη τ' άσπρα του και φλόγα τ'α φλοριά του, σ'άν το παιδί μου χάνεται, ο κόσμος 'ς βουλιάζη!...

Στάθαινα (έγερθείσα όσπύτως)

Κυρά μου, θα 'πρελλάθης, γιατί όλ' αυτά που λείες δέν είνε λόγια γνωστικά...

Γιάνναινα (συνερχομένη)

Είμαι τρελλή, παιδί μου,

μα είδα το Λιάκο να πονή, να θλίβεται, να κλαίη για τήν Κρουστάλλω του...

Στάθαινα

Μή τί; τί να του κάνω;

Γιάνναινα

Στάσου...

Στάθαινα

'Έπειτα τώρα ήταν εδω κ' έλεγε τής Κρουστάλλως να παντρευτή το Μήτρο...

Γιάνναινα

Τί;

Στάθαινα

Νά, θές να τήν φονιάξω;

Γιάνναινα

Κυρά μου, με τόν πόνο μου γελ'ς και παιζεις;

Στάθαινα

'Αλλά!...

Γιάνναινα

Και θέλω έγω να μου το είπουν τί λείει ο γυιός μου έμένα;

δέν ξερω τήν άντρα του, δέν είδα τόν καμώ του; 'Ελα, κυρά μου, κίμε το κ' απ' το θεό νάν το 'βρη... δός τήν του Λιάκου, δός του τήν, αυτόν μοναχά θέλεις.

(Κλίνοισα γόνο πρό αυτής)

Μ' όλη μου τ'α γεράματα 'αποστά σου γονατίσω και το παιδί μου το καλό 'ς τ'α χέρια σου το βάνω' βοδούμαι, κυρά Στάθαινα, μην πάθη, μην το χάσω... 'Αχ, τήν καρδιά σου μαλάξες... και σ'ώσε μου το Λιάκο.

Στάθαινα (παγερὰ)
Σου τό ειπα πῶς δὲ γίνεται, καί... ἄμα 'ς τὸ καλὸ σου...
Δὲ γίνεται;

Γιάνναινα (ἀπειληθῆ)
Στάθαινα
'Αμ' τί θαρρεῖς;
Γιάνναινα (ἀπειλῆς)
Παιδίκι μου, σὲ χάνω!...

Στάθαινα
Νᾶχω ἐγὼ τὰ στέφανα, νὰ ἔρχετ' ὁ γαμπρός μου,
νὰ εἶν' ὁ γάμος ἑτοιμος νὰ καρτερῶ τὸν κόσμο,
καὶ σὺ κουβέντα νὰ μὴ λές; δὲ μὲ σχωρνεῖς, κυρὰ μου;

Γιάνναινα
Θεὲ μου παντοδύναμη, τὴ γλῶσσα κράτησέ μου
μὴν ἐβῆγῃ ἀπ' τὸ στόμα μου φαρμακερὴ κατάρρα
γι' αὐτὴν τὴ μακμαρόκαρδη...

Στάθαινα (ὀφθαλμοὺς τοῦ ἄκουστος)
Καὶ δὲ μὲ κατὰρτεσι;
Γιάνναινα (σχεδὸν ἀλλοφρον καὶ τὸ κάλυμμα τῆς
κεφαλῆς ἀποβάλλουσα)

"Ω, ποῦ νὰ πάθης συμφουρὰς ὄσας σοῦ δείχνω τρίχαις,
νὰ χάσης ὄλο σου τὴ βίος, γυμνὴ νὰ περπατήσης,
καὶ μὴ φυγῇ νὰ μὴ βρεθῇ νὰ σὲ ψυχοπονέσῃ.
Τὸν πόνο ποῦ'χω 'ς τὴν καρδίᾳ μέσ' 'ς τὸ κορμί σου νᾶχης
τὰ κόκκαλά σου νὰ πιεστούν, κουβαριαστή νὰ τρέχῃς
κί' ἀπ' τὰ πολλὰ τὰ δάκρυα σου τὰ μάτια σου νὰ
[σβύσουν.

Λιθάρια νᾶν' τὸ γιομά σου, τὸ δειλινό σου πέτρακι,
φαρμακὶ νᾶχῃς γιὰ νερό, τὸν ὕπνου νὰ μὴ βροίκαης
καὶ νὰ πεθάνῃς ἐρημῇ, κανεὶς νὰ μὴ σὲ κλύψῃ.
"Ὅσο 'ν' ὁ μακρός τ' οὐρανοῦ κ' ἡ θάλασσα τοῦ βᾶθου
τόσο νὰ βροίκασαι μακρὸν 'ς τὸν ἄλλον τὸν κόσμο
ἀπὸ τὴ θυγατέρα σου, τὴ σαστικὴ τοῦ γιοῦ μου!

Στάθαινα (ἡτις ἤκουσαν ἀτάραχος τὴν κατάρρα
διερχομένη ἀγερόχως πρὸ αὐτῆς)

Κυρὰ, τοῦ γιοῦ σου τοῦ ἄναψα κερὶ 'ς τὸν "Αἰ' Ἡλίε.
Γιάνναινα (ὁπὸ λυγμῶν πνιγομένη)

"Αχ, τὸ κερὶ ποῦ τοῦ ἄναψες τὸ 'κατάρρατῃς πρώτα
καὶ τὸ παιδί μου ἔλωσας σὺν τὸ κακὸ κερὶ σου,
ὦ, ποῦ νὰ λυώσῃ σὺν κί' αὐτὸ κ' ἡ κόρη σου κ' ἐπένα...

Στάθαινα (ἐν ταραχῇ)

Σῶπα, κυρὰ, τὴν κόρη μου μὴ μου τὴν κατὰρτεσι,
τί σοῦ κανε; δὲ σοῦ φταῖνε... παρὲ τὸ λόγο πίσω...
σ' ἐμένα πῆς μου ὅ τι κί' ἂν θές, τὴν κόρη μου λυπήσου
παρὲ τὸ λόγο σου, κυρὰ, πᾶρ' τὸνε πίσω...

Γιάνναινα (ἀμειλίχως)

Στάθαινα (ἀπειλῆς)
"Ὁχ!

Κρουστάλλο μου!...

Γιάνναινα

"Α, τὴν πονεῖς;

Στάθαινα

Κυρὰ μου, τὸ παιδί μου...

Γιάνναινα (ἐνδραχρῆ)

Εἶνε παιδί σου ἐπένα... ἐμένανε δὲν εἶνε;

Χάνω ἐγὼ τὸ Λιχό μου, νὰ χάσης τὴν Κρουστάλλο...

Στάθαινα (ὀκτίσι)

Γιὰ τὸ Θεό, μανουλά μου...

Γιάνναινα (βλοπούσα ἐπὶ τῆς τραπέζης τοὺς στέφανους
καὶ ἀρπάξουσα τὸν ἕνα ἐξ αὐτῶν)

"Νὰ καὶ τὸ στέφανό της!...

Στάθαινα (στυρομένη εἰς τοὺς πόδας αὐτῆς)

"Ασε, κυρὰ, τὸ στέφανο καὶ νὰ τοῦ ζήσῃ ὁ Λιχός!

Γιάνναινα (ὀφθαλμοὺς τὸν στέφανον καὶ τὸ βλέμμα
φέρουσα πρὸς τ' ἄνω ἐν ὑψίστῃ ὀργῇ)
Θεὲ Μεγαλοδύναμη, σὺν ὁ παππᾶς τ' ἀλλάξῃ
καὶ θᾶλλῃ ὁ Μῆτρος 'ς τὸ πλευρὸ τὴν ὀμμορρῆ Κρου-
[στάλλο,
σίδερο κάνε το καρτό, καὶ κᾶψ' της τὸ κεφάλι!

Στάθαινα (πίπτουσα λιπόθυμος)

"Α, συμφουρὰ μου!

Γιάνναινα (ἀπὸ τῆς θύρας)

Εἴμαστε χωρὶς παιδί κ' ἡ δυὸ μας!

ΑΝΩ ΚΑΤΩ

ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΝ ΓΕΥΜΑ

"Αξιὸν ἀναγραφῆς εἰς τὰ χρονικά τοῦ ἠλεκτρι-
σμοῦ εἶνε τὸ γεῦμα τὸ δοθὲν ἐσχάτως ἐν τῇ λέσχῃ
Φραγκλίνου τῆς Νέας Ὑόρκης.

Τὸ ἠλεκτρικὸν αὐτὸ γεῦμα εἶνε τὸ πρωτοφανέ-
στερον καὶ μᾶλλον παράδοξον τῶν ὄσων μέχρι τοῦδε
ἔχον δοθῆ. Ἡ αἴθουσα τοῦ συμποσίου ἐφωτίετο,
ἐννοεῖται, δι' ἠλεκτρισμοῦ. Οἱ κεκλημένοι, οἵτινες
ὠδηγήθησαν μέχρι τῆς αἰθούσης δι' ἠλεκτρικῶν τρο-
χιλοδρόμων, ἔλαβον τὰς θέσεις των περὶ τράπεζαν
πολυτελεστάτην, πρὶν δὲ εἶτι παρατεθῆ ἡ σοῦπα, ἄν-
θρωπός τις, ἄκραν ἔχων ὁμοιότητα πρὸς τὸν Φραγκ-
κλίνον, ἔλαβεν τὸν λόγον.

Καὶ ὁ Φραγκκλίνος αὐτός, ὅστις ἦτο ἄπλοῦν αὐ-
τόμακτον κινούμενον καὶ ὁμιλοῦν τῇ δοθηεῖ τῷ ἠλεκ-
τρισμοῦ, ἀρῶν προσεφώνησε διὰ καθαρωτάτων λέξεων
φιλοσοφῶν τὴν ἀριεῖαν τῶν προσελθόντων, παρεκ-
θήσεν εἰς τὴν τράπεζαν, καὶ δὲν ἐπαυσε κατὰ τὴν
διάρκειαν τοῦ δείπνου νὰ ὁμιλῇ, δεικνύων τὸ αὐτὸ
πρόξον, γλυκὺ καὶ πνευματικῶδες ὕψος τὸ χαρακτηρι-
ζὼν τὸν Φραγκκλίνον.

Οὐδένα ὑπερήτην ἔδωκε τις εἰς τὸ συμποσίον.
Ἦτο ἄλλως ἢ περὸς αὐτῶν ἕως περιττῆ, διό-
τι τὰ πινάκια ἤρχοντο πρὸ τῶν συμποσίων διὰ τοῦ
ἠλεκτρισμοῦ. Μικρὸς ἠλεκτρικὸς σιδηροδρόμος, δια-
τρέχων τὴν τράπεζαν, ἐκόμιζε τὰ πινάκια καὶ τὰ ἀ-
νελάμβανεν ὅταν ἐκενοῦντο.

Ἡ μαγειρικὴ συνετελεῖτο κατὰ μέγα μέρος διὰ
τοῦ ἠλεκτρισμοῦ, ὅστις ἤνοιγε τὰ σπρεΐδια, εἴηνε
τὸν κερὲν, ἐθέρμαινε τὸ πορνῆ, ἐθραξε τὰ κινῆ.

Μετὰ τὸν δείπνον διωργανώθη συναυλία, καθ' ἣν
ἐψάλε τὴν *Marsa, l'ottava* ἡ κυρία Ἀδίνη, χωρὶς
νὰ παρευρίσκειται ἐκεῖ. Τόσον ἐν τοῦτοις ἐπέτυ-
χεν, ὥστε τῆς ἐζήτησαν καὶ ἐπανέλαβεν τὴν τελευ-
ταίαν στροφὴν. Ὁ Ἀϊφελ, καίπερ ἐν Παρισίοις εὐ-
ρισκόμενος, ἐξερώνησε καὶ αὐτὸς λόγον διακεκομμέ-
νον ὑπὸ τῶν ἐπιφωνήσεων «Ζήτω ἡ Γαλλία!» καὶ
«Ζήτω ὁ Κερνὸ!»

Ἐννοεῖται ὅτι τὸ ἄσμα καὶ ὁ λόγος ἦσαν πράγ-
ματι ἐναποθηκαμένα κλεισθέντα ἐντὸς σιλικῶν ἀπὸ
διαείρας, εἶχον τηρηθῆ ἐν φωνογράφῳ, καὶ τόσον
καλῶς, ὥστε εἰς τῶν παρακαθημένων παρατήρησεν
ὅτι ὁ Ἀϊφελ εἶχε τὴν φωνὴν ἑλαφρῶς δραγγυλῆν,
ἀγγελλούσαν ἀρχὴν συνᾶγγης.

Κατὰ τὰ ἐπιτόρπια κατέπεσεν ἐπὶ τῶν συμποσίων
βροχὴ ἐξ ἀνθῶν. Διὰ τοῦ ἠλεκτρισμοῦ τὰ ρόδα
προσηρμωμένα ἐπὶ στελεχῶν ἐκ σιρκατος, συνεκρα-
τοῦντο ἀπὸ τῆς ὀροφῆς ἤρκεσε δὲ, ἵνα καταπέσωσιν

ἐπὶ τῶν ἐκθάρμιων συμποσίων, νὰ διακοπῇ τὸ συγ-
κρατοῦν αὐτὰ ἠλεκτρικὸν ρεῦμα.

Μετὰ τὸ δείπνον εἰσῆλθον ὅπως λάδωσι τὸν κα-
ρὲν ἐντὸς αἰθούσης, ἣν ἐπλήρουν ἤχοι κλειδοκυμ-
βάλλου, διαδιθαζόμενοι ἀπὸ γείτονος αἰθούσης τηλε-
φωνικῶς.

Ἡ ὄρα τοῦ ἀποχωρισμοῦ ἐπῆλθε, καὶ ὁ Φραγκ-
κλίνος ἀνακρίνεται πάλιν ὡς ἐνεργὸν πρόσωπον,
διὰ νὰ καλονικίση τοὺς κεκλημένους. Τὸ αὐτό-
μακτον δὲν ἐδεικνύετο ἐκπληττόμενον διὰ τὰ συμβᾶν-
τα, ἀλλ' ἤρκεσθη νὰ εἴπῃ πρὸς τοὺς συμποστας τὸ
γνωστὸν του ρητόν: «ὅστις κοιμᾶται ἐνωρίς καὶ ἐγει-
ρεται ἐνωρίς, καθίσταται ὑγιής, πλούσιος καὶ σοφός».

Λαμπρὸν τῷ ὄντι τὸ ρητόν τοῦ καλοῦ Φραγκ-
κλίνου, ἀλλ' ἂν ἔζη ἐν τῇ ἐποχῇ μας, αὐτὸς πρῶ-
τος θὰ εὐρίσκειτο εἰς δύσκολον θέσιν, μὴ δυνάμενος
νὰ τὸ ἐφαρμόσῃ. Ὁ ἠλεκτρισμὸς τῶρα μετέτρεψε
καὶ τὴν νύκτα εἰς ἡμέραν, καὶ ὁ καθὼς πρέπει ἄν-
θρωπος δὲν κοιμᾶται, εἰ μὴ μόνον ἀρῶν αἰθανθῆ κυ-
ριαρχούσαν ἐπ' αὐτοῦ τὴν δύναμιν τοῦ ὕπνου.

ΕΜΠΟΡΙΚΟΝ ΤΕΧΝΑΣΜΑ

Μεταξὺ ἐμποροπρακτῶν :

— Δὲν μὴ λές γιὰτὶ κάνεις τοὺς λογαριασμοὺς
σου σὲ τριανταφυλλί χαρτί :

— Γιὰ νὰ θαρροῦν οἱ πελάται μου πῶς εἶνε ρα-
βασάκια ὅταν τοὺς λαμβάνουν καὶ νὰ τοὺς ἀνοίγουν
τοὺλάχιστον.

ΥΠΗΡΕΤΙΚΗ ΑΓΧΙΝΟΙΑ

Ἡ κυρία ζῆτεῖ ἐν ποτήριον ὕδατος.

Ὁ Γιάννης, ὁ ὑπηρέτης, φέρει πινάκιον πλήρες
ὕδατος.

— Τί εἶν' αὐτό; ἐρωτᾷ μετ' ἐκπληξέως ἡ κυ-
ρία. Ἐνα πιάτο νερό; Ἐγὼ σοῦ ζήτησα ἕνα πο-
τήρι.

— Μὰ ἡ εὐγενία σας δὲν μὴ εἶπατε ἄμα μὴ
ζήτην ἕνα ποτήρι νερό νὰ τὸ φέρνω σὲ πιάτο!

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ

ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚῃ

Ἐξακολουθοῦσας τῆς καταδέρσεως τῆς ἀνατο-
λικῆς πλευρῆς τοῦ τείχους τῆς πόλεως, κατὰ μήκος
τῆς ὁποίας κτίζονται αἱ Σουλτανικαὶ οἰκίαι, ἀπεκα-
λύθησαν ἐσχάτως, ὀλίγον κατωτέρω τῆς θέσεως ἐν
ἡ ἰστατο ἡ πύλη τῆς «Καλαμαριᾶς» ἡ καὶ «Κασ-
σανδρεωτικῆ» λεγομένη, τεμάχια μαρμάρων ἀνηκόν-
των εἰς ἀρχαῖον οἰκοδόμημα καὶ στήλαι ἐπιτύμβιοι
ἐντειγασθεῖσαι ἐκεῖ κατὰ τὸν τοίχον τῆς πόλεως
ἢ βραδύτερον πρὸς πλήρωσιν βήγματος, μεταφερθεῖ-
σαι δ' ἐκ τοῦ ἐναντι χώρου, ἐν ᾧ κατὰ τὸν Καρμι-
νιατὴν (χερ. 17) « Πέλλαι γὰρ ἦσαν ἐκ μονολίθου
»μεγαλυμμένου τύμβου, κατὰ τε τὸ πρὸς ἀνατολὴν
»καὶ δύοσιν μέρος τῆς πόλεως, ἐν οἷς πάλαι τοὺς
»ἐκαυτῶν νεκροὺς οἱ τήνδε κατοικοῦντες ἀνεταφίζον
» Ἕλληνας.»

Ἀντιγράφας τὰς ἐπιγραφὰς τῶν μέχρι σήμερον
ἐκφωσθεισῶν τεσσάρων στήλων παραθέτω ταύτας.
ἐπιφυλασσόμενος νὰ πέμψω καὶ τὰς ἐπιγραφὰς τῶν
κατόπιν ἀνακαλυφθησομένων ἐνεπιγράφων μαρμάρ-
ων.

Αἱ στήλαι αὗται σχήματος τετραπλεύρου εἰσὶν
ἄπασαι ὀγκώδεις.

Αἱ ἐπιγραφᾶί

1 ΔΗΜΑΡΧΗΝΕΙΚΑ 4 ΤΟΝΜΕΚΑΤΑΦΙ
ΝΟΡΟΣΘΕΑΝΩ ΜΕΝΟΝΙΑΝΑΩ
ΤΗΙΔΙΑΘΥΓΑΤΡΙ ΡΙΑΤΗΔΕΚΟΥ
ΜΝΕΙΑΣΧΑΡΙΝ ΑΡΤΟΣΘΑΦΕΝ
ΚΑΙΕΑΥΤΗΙΩΣΑ ΕΣΩΓΑΗΙΩΩΓΥ
2 ΓΟΥΕΤΗ ΕΠΙΓΟΝΟΝΤΕΥ
ΔΙΟΣΓΑΛΥ ΕΝΔΕΚΕΕΣΣΥ
ΚΟΣΜΑΕΙ ΩΟΙΣΙΝΟΗΣΑ
ΜΑΤΗ ... ΗΑΗΝΟΙΧΟ
ΣΥΜΒΙΩ ... ΝΟΥΚΑΙΧΑ
ΜΝΗΜΗΣ ΡΙΝΥΣΤΑΤΗΝ
ΧΑΡΙΝ ΚΟΥΑΡΤΟΣΕΠΗ
3 ΔΙΘΑΛΗC— ΓΟΝΗΩΩΠΗΚΑΙΕ
ΑΥΔΗ— ΠΗΓΟΝΩΜΝΕΙΑΣΧΑ
ΤΗCΥΝΒΙΩ ΡΙΝ

Ἐπὶ τῆς πρώτης τῶν στήλων φέρεται ἀνάγλυφος
παράστασις γυναικὸς καθημένης καὶ ἀνδρὸς ἑρθίου
ἔχοντος τεταμένην τὴν ἀριστερὰν χεῖρα ἄνω τῆς
κεφαλῆς τῆς καθημένης καὶ κρατοῦντός τι ἐν αὐτῷ

Ἐκ τῶν παρατεθεισῶν ἐπιγραφῶν σπουδαιότερα
βεβαίως εἶνε ἡ τελευταία, ἀλλὰ δυστυχῶς εἰσὶν ἀπε-
ξεσμένα τὰ πρώτα γράμματα τεσσάρων στίχων αὐτῆς.

Πολλὰ τοιαῦτα στήλαι ἐπιτύμβιοι ὡς ἐπὶ τὸ
πλεῖστον καὶ σαρκοφάγοι βωμικίης μὲν ἐποχῆς, ἀλλ'
ἑλληνικῆς ἄπασαι φέρουσαι ἐπιγραφὰς, ἀνεκαλύφθη-
σαν ἰδίως μετὰ τὸ 1870· ἀλλ' αἱ πλεῖστοι αὐτῶν
καταστράφησαν, χρησιμοποιοῦντο εἰς τὸ κρηπίδωμα
τῆς προκουμαίης ὅπως θὰ χρησιμοποιοῦντο καὶ αἱ
ἀνακαλυφθεῖσαι ἀρτι ἐν τῇ ἐνταῦθα ἀναγειρομένη
μεγάλῃ Ὀθωμανικῇ Σχολῇ καὶ ἐν ἄλλαις δημοσίαις
οἰκοδομαίς.

Σημειῶ δ' ἐνταῦθα ὅτι ἐν τῇ καθαιρευμένη πλευρῇ
τοῦ τείχους παρατήρησα κατὰ διαστήματα σταυροὺς
ἰσοκέρους σχηματιζομένους ἐν τῷ τείχῳ διὰ πλίνθων.
Ἐν Θεσσαλονικῇ τῇ 10 Μαρτίου 1891

Σ. Γ. ΑΣΤΕΡΙΑΔΗΣ

ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἐπισημονικά

Αἱ ὁ ο κ ι μ κ ἰ τ ῆ ς ε μ ε τ α ζ ῆ Π α ρ ι σ ῖ ο ν
καὶ Λονδίνου τηλεφωνικῆς γραμμῆς ἀπέδειξαν πλήρη
ἐπιτυχίαν· νῦν δὲ μελετᾶται νέα τηλεφωνικὴ συνδε-
σις τοῦ Λονδίνου μετὰ τῶν Βουξέλλων. Κατὰ τὴν
παράστασιν τοῦ μελοδράματος *Mignon* τοῦ Μασσινὲ
ἐν τῷ Παρισίνῳ Μελοδραματικῷ ἐπέθῃ εἰς ἐνέργειαν τὸ
θεατρῶνον, δι' οὔ ἡ τηλεφωνικὴ γραμμὴ μετεβί-
βασεν εἰς Λονδίνον μελωδίαν τοῦ ἔργου διακυμαστά-
τας καὶ ἐντονωτάτας.

Τὸ ἔ ν α τ ο ν γ ε ρ μ α ν ι κ ὸ ν σ υ ν ἔ-
δριον θὰ συνέλθῃ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Βιέννης
τὴν 1 προσεχούσῃ Ἀπριλίου καὶ θὰ διαρκέσῃ, ἐπὶ τρεῖς
ἡμέρας.

Φιλολογικά

Ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Βιέννης
ὁ καθηγητῆς Szanto θὰ διδάξῃ κατὰ τὸ προσεχὲς
ἐξάμηνον ἐργασίαν τοῦ περὶ Ἀθηναίων πολιτικῆς ἀρτι
εὐρεθέντος συγγραμματος τοῦ Ἀριστοτέλους.

Ἐπὶ τοῦ Βασιλεῦς ἀρχιεπιστοῦ λακός
Τρόστ ἐδημοσιεύθη ἐν Βαυαρικῇ συλλογὴ τῶν ἐπιστο-
λῶν τοῦ Βασιλέως Λουδοβίκου Α' τῆς Βαυαρικῆς πρὸς

τόν υἱόν του βασιλέα τῆς Ἑλλάδος Ὁθων. Ἡ συλλογή περιλαμβάνει ὑπὲρ τῆς 400 ἐπιστολάς, ὧν ἡ πρώτη ἐγράφη τὴν 21 Ἰανουαρίου 1822, ὅτε ὁ Ὁθων ἦτο ἐπικετῆς καὶ ἡ τελευταία τὴν 21 Ἰανουαρίου 1867, ἕνα μῆνα πρὸ τοῦ θανάτου του. Τὸ πολυτιμότερον μέρος τῆς συλλογῆς εἶναι αἱ ἐπιστολαὶ αἱ ἀναφερόμεναι εἰς τὴν Ἑλλάδα. Περί τούτων πλείω εἰς προσεχῆς φύλλον τῆς Ἐστίας.

— Γερμανικὴ τις ἐφ' ἣ μερὶς ἀγγέλλει ὅτι ὁ Αὐτοκράτωρ Γουλιέλμος ἐπέσειργάσθη τελείως τὸ περὶ τοῦ πάππου του Γουλιέλμου Α' σύγγραμμα, ὅπερ ἐκδίδει προσεχῶς. Εἶνε δὲ τοῦτο δίτομον καὶ θὰ ἐκτυπωθῆ εἰς 200 μόνον ἀντίτυπα, τὰ ὅποια θὰ διανεμηθῶσιν εἰς τὰ μέλη τῆς αὐτοκρατορικῆς οἰκογενείας καὶ εἰς τοὺς Εὐρωπαϊκοὺς ἡγεμόνας.

— Τοῦ νέου ἔργου τοῦ Ζολζ, τοῦ «Χρηματίας», ἐποικλήθησαν ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν 70 χιλιάδες ἀντίτυπον.

Θεατρικὰ

Ἐν τῷ Γαλλικῷ θεάτρῳ τῶν Παρισίων παρεστάθη ἐσχάτως νέον δράμα τοῦ γνωστοῦ συγγραφέως καὶ κωμικοῦ Ἰουλιῶ Λεμαίτρ *Marriage blanc*. Τὸ ἔργον ἐκρίθη αὐστηρότατα ὑπὸ τοῦ τύπου καὶ αὐτὸς δὲ ὁ συγγραφεὺς ὅστις συντάσσει τὴν θεατρικὴν ἐπιφυλλίδα τῆς Ἐφημερίδος τῶν Σιζιτηέσεων, κρίνων μετὰ τῆς ἰδιαίτουσας αὐτοῦ γαρίας τὸ δράμα, δὲν διατάζει ν' ἀνομολογήσῃ τὴν ἀποτυχίαν του.

— Τὸ νέον δράμα τοῦ Χάουπτμαν *Ein same Menschen*, ὅπερ παρεστάθη πρό τινας ἐν τῷ Ἐλευθέρῳ Θεάτρῳ τῶν Παρισίων, ἀνεβιβάσθη καὶ ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ Γερμανικοῦ Θεάτρου τοῦ Βερολίνου μετὰ τινὰς ἀποκοπὰς.

— Ἡ διευθύνσις τοῦ Μελοδραματικοῦ Θεάτρου τῆς Νέας Ὑόρκης ἀπεφάσισε κατὰ τὴν προσεχῆ περίοδον ν' ἀντικαταστήσῃ τὸν γερμανικὸν θίασον διὰ δύο θιάσων, ἐνὸς γαλλικοῦ καὶ ἐνὸς ἰταλικοῦ.

— Τὴν ἐβδόμη δαταύτην παρεστάθησαν ἐν τῷ Νέῳ Θεάτρῳ Ἀθηνῶν μετὰ πολλῆς ἐπιτυχίας δύο νέα ἔργα ὑπὸ ἑλληνικοῦ θίασου πρωταγωνιστοῦντος τοῦ κ. Κωνσταντοῦ ὁ ἴδιος ἡθοποιὸς ἀείρων, κωμῳδία κατὰ τὸ γερμανικὸν ὑπὸ Ἀγγελῶ Βλάχου καὶ ὁ ἐν τῷ προηγουμένῳ φύλλῳ τῆς Ἐστίας δημοσιευθεὶς μονόλογος τοῦ κ. Χ. Ἀντωνίου Ὁποῖος γράφει αἰ φῶντα τοῦ...

ΤΗΛΕΦΩΝΗΜΑΤΑ

Κεῖν ἀγαπητὰ τῆς Ἐστίας, ἔχετε δίκαιον. Εἰς τινα φύλλα τοῦ ἀριθμοῦ 9 ἐν τῇ α' σελίδι συνέβη τὸ λάθος αὐτό, παρεπέσαν δηλαδή οἱ τελευταῖοι δύο στίχοι τῆς 6' στήλης, ἔχοντες ὡς εἶπε: « ἔλαμπον ὑπὸ τῆς ψαύης οὐρῆς του. Ἐπεριμένα μὲ ἀίσθημα ἔγι ἀνόμιον τῶ-θου τὴν στιγμήν... ». Πλὴν τούτου δὲ καὶ ἄλλα λάθη συνέβησαν εἰς τὸ διήγημα τοῦ κ. Βικέλα, ὅστις τὸ ἔργον ἐδημοσίευθε ἀπόντος τοῦ συγγραφέως. Εὐτυχῶς τὰ λάθη ταῦτα δὲν ἄλλαιούσι τὸ νόημα, πλὴν τοῦ ἐν σελίδι 131, στήλῃ α' στίχῳ 18 εἶναι, καὶ ὅτι ἐκράτει.

Κεῖν φίλοι ἐθέτας, ἤμπορεῖτε νὰ φρονήτε ὅτι θέλετε, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ αἰ κατ' ἐσχάτην φιλικὴν ἀνεξαρτησίας, αἱ Ἀγγίλλιδες, ἔχουσι γνωμὴν ἐναντίαν τῆς ἰδικῆς σας. « Μικρὰ ἄγγλικὰ ἐφημερίσιν κυρίων ἔθεσε πρό τινας εἰς πολυκρίθιμους συνδρομητῆρας τῆς τῷ ζήτηματι

« εἰσθε ὑπὲρ ἢ κατὰ τῆς μετ' ἀνδρὸς συμβιώσεως ; » καὶ τὰ 4]5 αὐτῶν ἀπήντησαν καταφατικῶς. Ἐκτὸς ἂν σεῖς εἰπῆτε ὅτι ἐκεῖ πρόκειται περὶ συμβιώσεως μετ' Ἀγγλων καὶ ἐδῶ μετ' Ἑλλήνων συζύγων.

ΤΑ ΜΙΚΡΑ ΧΑΡΤΙΑ

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

Πῶς ἤμπορεῖτε νὰ ἀπαλλαχθῆτε ἀπὸ τοῖς ἐνοχλητικοῖς ;

Τί διαφέρει ὁ ὑπερούφανος ἀπὸ τὸν μάταιον ;

Πῶς δύνασαι νὰ ἱποτάξῃς τοῖς ἄλλοις ;

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Ἐρ. Διὰ τί ἐδόθη τὸ πνεῦμα εἰς τοὺς ἀνθρώπους ;

Ἀπ. Διότι ἀρχίζου ἀπὸ φρονῆν. *Δημοσθένης.*

Ἐρ. Ποία ἀπόστασις εἶνε ἡ μεγαλύτερα ;

Ἀπ. Ἀπὸ τὸ στόμα μας ὡς τοῦ Θεοῦ ταῦτι.

Ρήγας

Ἐρ. Ποία ἡ συνήθης ἀφορμὴ τῆς φιλικῆς δύο γυναικῶν ;

Ἀπ. Ἡ κοινὴ ἔχθρα πρὸς τρίτην. *Μέινα.*

Ἐρ. Τί εἶνε ἐπίγειος παράδεισος ;

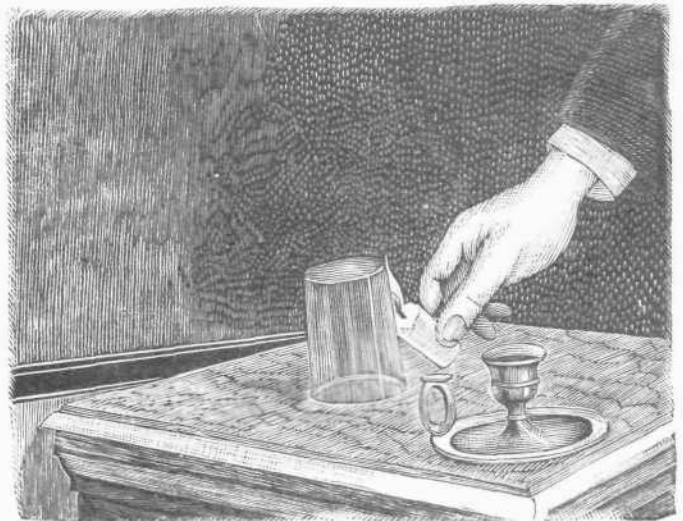
Ἀπ. Ἐκεῖνος ὅστις περιβάλλεται ὑπὸ τῶν βραζίνων τῆς Κολχασίως. *Χιμαίρα*

ΠΑΙΓΝΙΑ

Τὸ ὀλισθαῖνον ποτήριον

Ἐπὶ μαρμαρινῆς τραπέζης ὀλίγον ἐπικλινούσας—γίνεται ὁ ἐπικλινῆς, ἂν ἀνασηκώσετε τοὺς δύο ποδας τῆς διὰ μικρῶν βυζυκίων—θετετε ποτήριον ἀνεστραμμένον, τοῦ ὁποίου τὰ χεῖλη ἐβρέχεται δι' ὕδατος. Ἡ κλίσις τῆς τραπέζης εἶνε πολὺ ἐλαφρὰ, ὥστε τὸ ποτήριον θὰ μείνῃ ἀκίνητον. Λαμβάνετε κατόπιν κηρίον ἀνακμμένον, τοῦ ὁποίου τὴν πλόγα φέρετε πλησίον τοῦ ποτηρίου, ὡς δεκκνοῖς ἢ εἰκὼν. Τότε δὲ βλέπετε μετ' ἐκπλήξεως ὅτι τὸ ποτήριον ἀρχίζει νὰ ὀλισθαίνῃ.

Διὰ τί συμβαίνει τούτου ;

Διότι ὁ ἐντὸς τοῦ ποτηρίου, κίρς διὰ τῆς θερμάνσεως διαστέλλεται. Ἄλλὰ τὸ περὶ τὰ χεῖλη τοῦ ποτηρίου ὕδωρ ἐμποδίζει τὴν ἔξοδον τοῦ ἀέρος, ὅστις κατ' ἀνάγκην ἄθει τὸ ποτήριον πρὸς τὴν κλίσιν τοῦ μαρμαρίου.